

VÄIKE-MAARJA VALLA INFOLEHT

Väike-Maarja
Valla Infoleht
internetis
www.v-maarja.ee

Nr 8 (298)

SEPTEMBER 2019

TASUTA

Ole koos meiega: [facebook](#)

Tujuküllast ja edukat kooliaastat!

Valla koolide 1. klassides alustas tänavu oma kooliteed 62 õpilast.

Kiltsi Põhikoolis 12 õpilast:

Mohammad Alarabi, Joonas Hiie-laid, Johannes Hiiesalu, Emma Kel-go, Tauri Kitsing, Maarit Kümnik, Älis Meidla, Marissa Moisar, Miina Põllu, Robin Rebane, Samoilova Alisa, Mirell-Mary Teppo.

Klassijuhataja: Marje Kert.

Rakke Koolis 14 õpilast:

Deedin Greete, Eliise Kaasik, Käret Kärol, Kaljura Silver, Kirsipuu, Aili, Kopp Marie-Elise, Lebedev Kristo, Lillemets Armin, Mattisen Mirell, Ojamäe Liis Marii, Põldmaa Ott-Oscar, Riigor Kristelle, Siivelt Chris-Dominic, Säde Karl Rasmus.

Klassijuhataja: Evelyn Nõmmik.

Erikläss: Variksoo Marie.

Klassijuhataja: Maret Alber.

Simuna Koolis 8 õpilast:

Mia Anette Ainsar, Heidi Beljaev, Kertu Kaasik, Melissa Kokkar, Karl Lainemaa, Rasmus Lainemaa, Merilin Peetso, Berit Rõngas.

Klassijuhataja: Liivika Harjo.

Väike-Maarja Gümnaasiumis 28 õpilast:

1.a klass: Milena Dudka, Egert Hansar, Christoffer Kaasik, Sander Kortin, Mariette Kuusemäe, Vanessa Litvin, Karl-Martin Lõune, Reio Mors, Markus Märtsin, Janeli Nurkma, Angelika Paju, Eva-Alexandra Puskar, Liselle Siling-Siland, Hannaliisa Viita.

Klassijuhataja: Egne Liivalaid.

1.b klass: Hanna Alas, Johanna Bork, Reeli Mirell Engaste, Demi Petra Ilves, Marcus Kaas, Cristo Kornelt, Rasmus Laansalu, Jan Heinrich Mehiste, Kristella Rand, Oliver Rand, Desiree-Laureen Reinmets, Liisa Rouhijainen, Emili Teder, Karoliina-Viktoria Vaarma.

Klassijuhataja: Siret Mätas.

Valla koolide 9. klassides asus kokku õppima 48 õpilast.

Kiltsi Põhikoolis 6 õpilast:

Darja Borisova, Lilli-Ly Hiie-laid, Kerdo Kuusmaa, Siim Meidla, Moona Mürk, Marcus, Rasmus Nikker.

Klassijuhataja: Ada Vät.

Rakke Koolis 10 õpilast:

Ambos Carolin, Eige Kathriin, Kunt-ro Kadri, Laht Reno, Lehtmets, Marliis, Siim, Jan, Urb, Janar, Veelmaa, Joosep, Veelmaa, Kristo, Vunder, Birgit.

Klassijuhataja: Tatjana Tihonova

Simuna Koolis 9 õpilast:

Teet Beljaev, Rasmus Kaasik, Mia Lota Maasik, Karel Nõmmiste, Joonas Palmisto, Ronald Priks, Reno Tikka, Kustav Kundla, Kairo Vaarik.

Klassijuhataja: Kristina Varik-Kilm.

Väike-Maarja Gümnaasiumis 23 õpilast:

Eesmäe Joosep, Hiimäe Raine, Kaare Markus, Kaur Gerli, Kiisk Marili, King Angela, Kivivare Mikk, Koppas Caroly, Kortin Evelin, Kroll Romet, Kuusemäe Kuldar, Laansalu Kelli, Masing Markus, Raag Kristiina, Reinart Erik, Salumäe Sandra, Savolainen Kerli-Karmela, Tamberg Carl-Robert, Tark Külli,

Tein Oliver, Treffner Ingrid, Uusmaa Age, Vinkel Brian.

Klassijuhataja: Anneli Kütt.

Väike-Maarja Gümnaasiumi 10. klassis jätkab õpinguid 25 õpilast:

Urmeko Andres Aal, Reeno-Aksel Aava, Jens-Maikel Arulaan, Eikki Eikinen, Robin Haus, Kristina Kaasik, Kerli Kelgu, Reno Kiisküla, Karel King, Krislyn Kitsing, Kardo Eino Klement, Klen-Marten Kool, Egle Kortin, Madli Matvejev, Brita Moorits, Voldemar Pops, Robin Põdra, Rihard Saage, Karl Siimer, Merily Tambik, Merike Tambur, Küllü Teer, Anete Tomingas, Birgit Veer-

mets, Rayan Veia.

Klassijuhataja: Merle Kiigemaa.

Väike-Maarja Gümnaasiumi 12. klassis on tänavu 13 õpilast:

Baiduža Robin, Joor Joosep, King Karmen, Kornelt Mailis, Kortin Kristel, Niinemets Indrek, Pohlak Keneli, Pops Katariina, Randkivi Laura, Salus Lele-riin, Sepping Henrik Villem, Seppern Timo, Treffner Sirlu.

Klassijuhataja: Tuuli Saksa.

Väike-Maarja vallavolikogu ja vallavalitsus soovivad õpilastele, õpetajatele, koolitöötajatele ja lapsevanematele edukat, huvitavat, avastusterohket ja tulemuslikku kooliaastat!

Simuna kooli 1. klass 1. septembril. Foto Triinu Pohlak

Väike-Maarja gümnaasiumi 1. klassid ja 12. klass. Foto Ly Ipsberg

Rakke kooli 9. ja 1. klass. avaaktusel. Foto Klarika Salus

Kiltsi Põhikooli aktusel 1. ja 9. klass. Foto Kristel Kitsing

Kõik on uus septembrikuus

Väike-Maarja Gümnaasium

Meie uued õpetajad on loodusainetes – Liselle Tombak, Jaanus Uibu ja Eda Rohula. Uutest ringidest käivituvad kokandus, lastekoor, loodus- ja draamaring.

Meie õppeaasta üldesmärk tuleneb riikliku õppekava läbivatest teemadest – kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Püüame oma tegemiste teljeks seda hoida. Uuenduslikuna on ülekoollised projektipäevad, mis leiavad aset kaks korda õppeaastas. Varasemalt on projektipäevad olnud koolimajade põhised ehk 5.-12. klass ja 1.-4. klass. Sellest aastast 1.-12. klass koos õppimas. Arengukava üldesmärk on koostööne õpikeskkond, projektipäevad on üheks võimaluseks eesmärgile jõudmisel. Kuna Värkstuba on ikkagi veel suhteliselt uus valdkond meie koolis, siis kindlasti klubub sellele veel piisavalt tähelepanu.

Marje Eelmaa

Väike-Maarja Gümnaasiumi direktor

Simuna Kool

Simuna Kooli 2019/20 õppeaasta on juubelihõnguline. Nimelt täitub 330. õppeaasta Simuna hariduselus. Selleks, et meie koolis ikka lapsi jätkuks hoolitsesid sel suvel õpetaja Anna-Liisa ja kokk Erle. Nimelt sündisid nende peredesse vastavalt pisitütär ja pisipoeg. Palju õnne vanematele ja uutele ilmakodanikele. Seni kuni lapsukesed kasvavad asendavad neid kehalise kasvatuse õpetaja Triinu Kunberg ja kokk Lea Vimberg.

Kaja Põldmaa

Simuna Kooli direktor

Kiltsi Põhikool

Uued õpetajad: loodusained Kaspar Nurk, loovained Kristiine Part.

Uutest ringidest alustab jooga ja algklasside robotika, jätkavad judo, fotograafid, savisepad jt koolipärased ringid.

Jätkub koostöö Vao varjupaigataotlejate majutuskeskusega, kooliteed alustab lapsi Süüriast, Türgist ja Venemaalt.

Merje Leemets

Kiltsi Põhikooli direktor

Rakke Kool

Uued õpetajad: Evelyn Nõmmik – klassiõpetajana, Maret Alber – klassiõpetajana.

Rakke kooli õppeaasta algas pisut erilisemalt, kui eelnevad õppeaastad. Võtsime mitu aastat aega, aga nüüd tegime ära. Alates 2019/20 õppeaastast kannab iga 1. klassi õpilane õpilasmütsi ehk teklit, mis peaks suurendama igas õpilases austust oma kooli ees ning tekitama veel suuremat ühtekuuluvustunnet. Teklit kannavad ka kõik kooli õpetajad ja personal.

Huviringidest on meie koolis jätkuvalt populaarne robotika. Robotikud osalevad kõikidel suurematel ülevabariigilistel üritustel ning samuti korraldavad nad koos juhendajate Leelo ja Rainiga Rakke Robotikapäeva ja Pandivere FLL eelvooru. Uute ringidena alustame DJ-ringi ja fotograafiaga. Pisut nukker on olukord spordiringide osas, kuid õnneks on jätkamas maadlusring ning jalgrattatrenn.

Helen Potman

Rakke kooli huvijuht

Väike-Maarja Muusikakool alustas tööd kolmes koolis

Alates sellest sügisest on Väike-Maarja Muusikakoolil filiaalid nii Simunas kui ka Rakkes. Rakke filiaali avati teisipäeval, 2. septembril. Nüüd on ka Rakke lastel võimalik omandada muusikaharidust kohapeal.

Rakkes alustab õpinguid sel aastal 11 last. Nendest I klassis 9. Klaveri erialal: Käret Kärol Kaasik, Mihkel Martjak, Marilin Sillamaa ja Aili Kirsipuu. Viiuli erialal: Greete Eliise Deedin ja Mirell Mattisen. Kitarril erialal: Elisabeth Tälli, Teele Vunder ja Anabell Mattisen. Akordioni erialal jätkavad õpinguid Alexander Lillemets (III klass) ja Kert Kirsipuu (VI klass).

Simunas õpib hetkel 14 last. I klassis alustas õpinguid 4 last. Klaveri erialal: Lenna Kozlovski, Argo Larionov ja Berit Rõngas. Viiuli erialal Johanna Sinimets.

Väike-Maarjas õpib sel aastal 80

noort muusikut. Nendest I klassi astus 19 pillihuvilist. Klaveri erialal: Sigrid Klammer, Adeele Tsakirov, Hannaliisa Viita, Desiree-Laureen Reinmets, Mirell-Mary Teppo, Karoliina-Viktoria Vaarma ja Eva-Alexandra Puskar. Viiuli erialal: Demi Petra Ilves, Maarit Kümnik ja Kristella Rand. Kitarril erialal Oliver Rand ja Henry-Robert Puskar. Saksofoni erialal Alissia Elbre. Flöödi erialal: Maria Määrsepp, Miina Põllu ja Kaido Maasik (II klass).

Nii õpib hetkel Väike-Maarja Muusikakoolis koos filiaalide õpilastega kokku 105 last. Koolis õpitakse 10 erinevat pilli. Õpetajaid on koolis koos direktoriga 13.

Soovin kõikidele õpilastele ja õpetajatele toredat kooliaastat!

Vallo Taar

Väike-Maarja Muusikakooli direktor

Rakke filiaali avamisel 3. septembril. Pildil Rakke õpilased ja õpetajad. Foto Igmar Matto

Vallavanema kuu

Tarkusepäev algas seekord pühapäeval ning kõigis meie üldhariduskoolides oli 1. septembril mõnus eluvus. Pikalt koolivaheajalt kaasa võetud kogemused vajasid kiiresti-kiiresti klassikaaslastele edasi rääkimist. Samas on iga 1. september kellelegi alati see kõige-kõige esimene koolipäev ning tore on jälgida kuidas esimesse klassi astujad alguses kogu koolipäeva ees end veidi kohmetult tunnevad. Kuid kui su kõrval istub ikka pikaegne sõber lasteaiast, siis on harjumine kiire ning aktuse lõpupoole olakse juba koolipäeva peaaegu üks osa.

Kui me eelmisel aastal tähistasime EV 100 sündmusi, siis ka käesoleval aastal on möödumas mitmeid olulisi tähtpäevi, mis on Eesti riigi saatust olulisel määral mõjutanud: 100 aastat Võnnu lahingust, 75 aastat Sinimägede lahingust ja Porkuni vennatapa lahingust, Balti ketist möödus 30 aastat. Balti keti 30.aastapäeval, 23. augustil, korraldasid protesteerijad Hiinas sarnase inimketi, et pöörata tähelepanu demokraatia puudumisele ja poliitiliste reformide vajalikkusele Hiinas. Järgmisel päeval oli võimalik Hiina keskvalitsuse lehest lugeda, et Balti ketiga kätte võideldud iseseisvus on viinud Balti riikides poliitilistele lõhedele, korrupsioonile, toimuvad rahvuste vahelised konfliktid ja elatustase Baltimaades ei ole isegi 30 aasta möödumisel jõudnud iseseisvumisele tasemele jms. Oli see „sõna on vaba“ Hiina moodi või üksikute detailide subjektiivne üldistus? Pean oluliseks tänases suures infohulgas pealiskaudsust ja rumalust vältida ning valeinfot tegelikkusest eristada.

Käesoleva aasta augustis korraldas vallavalitsus 4 avalikku arutelu, et tutvustada ning saada tagasisidet Väike-Maarja valla arengukava ning eelarvestrateegia kohta. Täna kõiki neid inimesi, kes leidsid aja ja võimaluse kohtuda Kiltis, Simunas, Rakkes või Väike-Maarjas. Kindlasti on igas kogukonnas aktuaalsed teemad ja probleemid veidi erinevad ning mitmel korral sai koos kohaletulnutega arutada mõnda valdkonda oluliselt detailsemat, kui see on arengukavas kirjeldatud. Näiteks Rakkes oli teemaks muuseumitootja home päev, Simunas ja Kiltis huvitegevus ja Väike-Maarjas ettevõtlus. Lisaks omavalitsuse tegevustele sõltub valdkondade areng ka nii ettevõtjatest kui ka koostööst kolmanda sektoriga. Omavalitsus peab kaasa aitama, kui on olemas nn turutõrked ning teatud teenus võib elanikule olla hädavajalik. Võtame näiteks kaubanduse. Augustis ilmus ajakirjanik Veiki Ojaperve sulest Virumaa Teataja lugu Triigi poe sulgemisest. Arutame: mis või kes sulgeb kaupluse? Artiklis ütleb naerusuine Anne välja tõe: „Triigi poe käive on peaaegu olematu.“ Kui rahakäivet ei ole, siis on ülimalt raske täita ettevõtluse eesmärki: saada kasumit. Käive sõltub ju ostjatest, need aga teevad tavaliselt mõistlikke otsuseid ja ostavad head kaupa parima hinnaga. Seega kui Triigist neli kilomeetri kaugusel asuvas Väike-Maarjas on kaubandus hästi väljaarendatud, siis tuleb Triigi külalpoel Väike-Maarjas asuvate suurte konkurentidega hakkama saada. Millised võiksid olla Triigi poe eelised: hea tee-

Vallavanem Rakke päeval (paremal) laadakaubaga tutvust tegemas.

Foto Kristel Kitsing

nindaja, lojaalsed kliendid Triigi-Avispea, Eipri, Võnnusvere, Rastla küldest. Miinused: kaubavaliku vähesus (toidu-kaup rikneb kiiresti), kõrgemad hinnad (suured kauplusteketid saavad suurte kogustega olulist allahindlust) ning ka muude teenuste (lasteaed, kool, tervisekeskus jms) puudumine, sest neid tuleb elanikel nagunii külastada. Ettevõtja oma tegevusele peale maksma ei hakka – see ei ole enam ettevõtlus, vaid heategevus. Kas omavalitsus peaks hakkama ettevõtjat toetama, maksma iga kuu teatud summa toetuseks? Miks mitte, kui omavalitsusel jääks maksustest raha üle. Raha üle ei jää ning sellel toetust tuleks maksta kauplusele millegi teise tegevuse arvelt. Sarnane Triigi poega oli ju eelmisel aastal Kiltis

poes, kus väikese käibe tulemusel pidi ettevõtja poe sulgema. Kui tubli ajakirjanik kutsus valda õlga alla panema, siis ei olnud ta lugenud enda ajalehte. Omavalitsus juba aitabki neid inimesi, kes vajavad sotsiaalset abi. Näiteks toetab omavalitsus kauplusbussi teenuse osutajat, mille rõõmudest ja muredest on Virumaa Teataja ise kirjutanud. Kokkuleppel kauplusbussi tubli juhiga peatub kauplusbuss nii Kiltis kui ka Triigis. Lisaks annab omavalitsus abi nendele meie elanikele, kes vajavad sotsiaalset „tugiõlga“. Pakutakse sotsiaaltransporditeenust, et abivajajad saaksid külastada lisaks tervisekeskusele ka suuremaid kauplusi või osutame koduteenust, kus abistatakse muuhulgas ka toiduainete koju toomisega.

Kui Triigis tuli kauplus sulgeda, siis hoopis vastupidise otsuse tegi ettevõtja Rakke alevikus. 5. septembril avati Rakkes uus Meie pood. Arvan, et rõõm on nii elanikel kui ka omavalitsusel, kui ettevõtja otsustab meie piirkonda investeerida. Loomulikult on iga investering ju ka äriiline risk. Meil kõigil on võimalus neid riske ju veidi maandada, osta toidukaupu meie piirkonna kauplustest olgu need Simunas, Rakkes või Väike-Maarjas. Kohalikul tasandil omab kõige suuremat toidukaupadega seotud ettevõtlust toetavat mõju meie taluturult ostude tegemine, sest lisaks kauplusele aitab see kaasa ka taluturuga seotud kohalikele ettevõtjate tegevusele. Ka kütuse ostmise Simuna uuest kütetanklast, Rakkest või Väike-Maarja asuvatest tanklatest suurendab ju ettevõtjate tahet neid teenuseid siin hoida ja arendada. Toon siin välja ühe veidi humoorika reaalse juhtumi. Aastaid tagasi soovis üks meie vallas elav inimene vallalt nii ravimite kui ka bensiinile kulunud toetust. Bensiini soetuseks oli ka näidatud üks tšekk sõiduks marsruudil Väike-Maarja-Rakvere-Väike-Maarja ning põhjendus, et käsin odavamalt kütust ostmas. See kulu jäi siis meie maksumaksjate toetusest ilma, kuna kulu oli suurem kui kokkuhoid hinnavahest.

Lõpetuseks soovitan kindlasti külastada meie uut discgolfi rada Ebaveres, on ju see üks nn kaasava eelarve kaudu alguse saanud idee, mille Tommy Markus ja Andri Part edukalt ka lõpule viisid. Oleme nüüd tänu neile ühe kettgolfiraja võrra rikkam omavalitsus.

Indrek Kesküla
vallavanem

Vallavalitsuse materjalid (31.07; 07.08; 14.08; 21.08; 29.08 vallavalitsuse istungid)

Eelnõud volikogule

- Otsustati edastada otsuse eelnõu „Kinnisasja omandamiseks loa andmine, AS TarMets“ volikogule.

- Otsustati edastada määruse eelnõu „Väike-Maarja Muusikakooli põhimäärus“ volikogule.

- Otsustati edastada määruse eelnõu „Väike-Maarja valla jäätmehoolduseeskirja muutmine“ volikogule.

Katastriüksuste sihtotstarbe ja koha-aadressi määramine

- Avanduse külas asuva Kompuse katastriüksuse jagamise tulemusena moodustatavatele katastriüksustele määrati koha-aadressideks Kompuse (sihtotstarbega elamumaa), Kompusepõllu (sihtotstarbega maatulundusmaa) ja Ranna – Kruusamäe tee (sihtotstarbega transpordimaa).

Vallavara võõrandamine enam-pakkumisel

- Otsustati moodustada kirjaliku enam-pakkumise läbiviimiseks komisjon, kes korraldab kirjaliku enam-pakkumise Osta.ee keskkonnas Humala kinnistu müümiseks alghinnaga 9500 eurot.

- Otsustati müüa kirjaliku enam-pakkumise käigus Osta.ee keskkonnas Väike-Maarja vallale kuuluv lumesahk alghinnaga 1500 eurot, spetsiaalrehvide (geeliga täidetud, 4 tk) komplekt alghinnaga 200 eurot, prügila tihendusruul alghinnaga 9000 eurot.

- Otsustati korraldada kirjalik enam-pakkumine Osta.ee keskkonnas vallale kuuluva mitteleuruumi aadressil Faehimanni 21-16, Rakke alevik müügi alghinnaga 1500 eurot.

Detailplaneeringu vastuvõtmine

- Otsustati võtta vastu Ebavere külas asuva Parginurga katastriüksuse ja lähiala detailplaneering.

Hajaasustuse programmi taotluste rahuldamine

- Otsustati rahuldada 17 hajaasustuse programmi taotlust.

Hajaasustuse programmi taotluste rahuldamata jätmise

- Otsustati jätta rahuldamata 14 hajaasustuse programmi esitatud taotlust.

Heakorrakonkursi Kaunis Kodu tulemuste kinnitamine

- Otsustati kinnitada valla 2019. aasta Kaunis Kodu konkursi tulemused ja jagada auhinnafond 900 eurot vastavalt korralduses toodule.

Projektitoetuse eraldamine

- Eraldati Mittetulundusühingu Võivere Tuuleveski projektile „Evakuatsiooniteede ja -pääsude rajamine Võivere tuulikusse“ projektitoetust summas 2000 eurot.

- Eraldati Mittetulundusühingu Võivere Tuuleveski projektile „Soojustagastusega ventilatsioonisüsteem Võivere tuulikusse“ projektitoetust summas 1205 eurot.

- Eraldati Eipri Külaseltsi projektile «Tule külla» projektitoetust summas 31,62 eurot.

- Eraldati MTÜ Kotli Maja projektile „Kotli maja ekspositsioon ja koduleht“ projektitoetust summas 1448 eurot.

- Eraldati MTÜ Kotli Maja projektile „Kotli maja ekspositsiooni I osa – arhitekti töötuba“ projektitoetust summas 800 eurot.

Detailplaneeringu kehtestamise tähtaja määramine

- Otsustati määrata Väike-Maarja alevikus Tagaküla tee 1 asuva maa-ala detailplaneeringu kehtestamise tähtajaks 31.08.2020.

Rakke Vallavalitsuse 20.02.2009 korralduse nr 25 “Maa ostueesõigusega erastamine” kehtetuks tunnistamine

- Otsustati tunnistada kehtetuks Rakke Vallavalitsuse 20.02.2009 korraldus nr 25 “Maa ostueesõigusega erastamine”.

Väike-Maarja Vallavalitsuse 20.06.2017 korralduse nr 345 “Maa ostueesõigusega erastamise eeltoimingud” kehtetuks tunnistamine

- Otsustati tunnistada kehtetuks Väike-Maarja Vallavalitsuse 20.06.2017

korraldus nr 345 “Maa ostueesõigusega erastamise eeltoimingud”.

Tugiisikuteenuse määramine

- Otsustati määrata isikule tugiisikuteenus mahuga kuni 20 tundi kuus.

Hoolekandeaustusse suunamine

- Otsustati suunata isik alates 08.08.2019 Pandivere Pansionisse kuni riigieelarvelise erihooldusteenu eeljätkorral vabanemiseni.

Hoolekandeaustusse hooldamisele suunamine

- Otsustati suunata isik alates 12.08.2019 Väike-Maarja Hooldekodusse.

Hooldajatoetuse maksmise lõpetamine

- Otsustati lõpetada hooldajatoetuse maksmine seoses hooldatava surmaga.

Riigihanke „Väike-Maarja valla jäätmejaamadest jäätmete äravedu ja käitlemine“ pakkujate kvalifitseerimine ja pakkumuste vastavaks tunnistamine

- Otsustati kvalifitseerida kõik pakkumuse esitanud pakkujad.

- tunnistada kvalifitseeritud pakkujate pakkumused hankedokumentides toodud nõuetele vastavaks;

Riigihanke „Väike-Maarja valla jäätmejaamadest jäätmete äravedu ja käitlemine“ tulemuste kinnitamine

- Otsustati kinnitada riigihanke edukaks pakkujaks Eesti Keskkonnateenused AS.

Hanke edukaks tunnistamine

- Otsustati kinnitada edukaks pakkujaks matkaradade inventari ehitamiseks AS Antares.

Kasutusloa väljastamine

- Otsustati väljastada kasutusloa vallavalitsusele Rakke jäätmejaama territooriumi kasutamiseks Rakke alevikus Mäe tn 7b.

- Otsustati väljastada kasutusloa üksikelamu kasutamiseks Räitsvere külas.

- Otsustati väljastada kasutusloa tankla kasutamiseks aadressil Simuna

alevik, Bensiinijaama.

Ehitusloa väljastamine

- Otsustati väljastada ehitusloa Balti Puurkaev OÜ-le puurkaevu rajamiseks Avispea külla Tammepergi kinnistule.

- Otsustati väljastada ehitusloa Puurkaevumeistrid OÜ-le puurkaevu rajamiseks asukohaga Rastla küla, Rahula.

- Otsustati väljastada ehitusloa H.T.R. OÜ-le puurkaevu rajamiseks asukohaga Lääne-Viru maakond, Väike-Maarja vald, Nõmme küla, Kopli.

Raieloa andmisest keeldumine

- Otsustati mitte nõustuda Väike-Maarja alevikus Lõuna tn 5 kinnistul harilikku kuuse maha võtmisega.

Puurkaevude asukohtade kooskõlastamine

- Otsustati nõustuda majandus- ja joogivee tarbeks puurkaevude rajamisega viiele kinnistule.

Rakke jäätmejaama lahtiolekuaegade muutmise

- Otsustati muuta Rakke jäätmejaama lahtiolekuaegasid alates 02.09.2019 vastavalt korralduses toodule.

Vallavara müük

- Otsustati anda OÜ-le ROBIVER üürile korvtõstuk GAZ-53.

- Otsustati anda anda Woodlenders OÜ-le üürile Väike-Maarja alevikus Tamme tn 6/2 asuv viihall.

Raieloa andmine

- Otsustati nõustuda Väike-Maarja alevikus Uus tn 3 kinnistul kahe arukase maha võtmisega.

Pakkumuse edukaks tunnistamine

- Otsustati kinnitada edukaks pakkujaks vallaliinide nr 13 ja 36 teenindamiseks Kiiker OÜ pakkumuse.

Puurkaevu asukoha kooskõlastamine

- Otsustati nõustuda majandus- ja joogivee tarbeks (alla 5 m³ ööpäevas) puurkaevu rajamisega Eipri külas, Räägu kinnistul ja Liivakülas Saare kinnistul.

Katastriüksuste koha-aadressi ja sihtotstarbe määramine

- Otsustati määrata Kompuse

katastriüksuse (katastritunnus 16101:001:1020) jagamise tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha-aadressid ja sihtotstarbed järgmiselt: Kompuse Avanduse küla Väike-Maarja vald Lääne-Viru maakond, sihtotstarbega elamumaa.

Sotsiaaltoetuste eraldamine

- Otsustati eraldada sotsiaaltoetust kaheksale isikule.

Sotsiaaltoetuse eraldamisest keeldumine

- Otsustati ühele taotlejale sotsiaaltoetuse eraldamisest loobuda.

Projekteerimistingimuste määramine

- Otsustati määrata projekteerimistingimused üksikelamu projekteerimiseks Ärina külas.

Eluruumi üürilepingu pikendamise

- Otsustati nõustuda Vao külas Pargi tn 4 asuva eluruumi kasutamiseks Egesten Metalliehitused OÜ-ga sõlmitud üürilepingu pikendamiseks kuni 21.02.2020.

Eluruumi üürile andmine

- Otsustati anda taotlejale üürile korter Rakke alevikus.

Sotsiaaltoetuse eraldamine

- Otsustati nõustuda täiendava sotsiaaltoetuse eraldamisega 14-le taotlejale kokku summas 1902,55 eurot.

Puurkaevu asukoha kooskõlastamine

- Otsustati nõustuda puurkaevude rajamisega majandus- ja joogivee tarbeks kuuele kinnistule.

Teenuste hinnakirja kinnitamine, jäätmejaamad

- Otsustati kinnitada Väike-Maarja valla jäätmejaamade (Väike-Maarja, Rakke ja Simuna) teenuste hinnakiri.

Vaideotsus

- Otsustati jätta rahuldamata isiku poolt esitatud vaie Väike-Maarja Vallavalitsuse 31.07.2019 korralduse nr 2-3/548 kehtetuks tunnistamiseks ja uue otsuse tegemiseks.

OÜ Pandivere Vesi üldkoosolek

- Vallavalitsus arutas üleskerkinud küsimusi koos OÜ Pandivere Vesi juhatuse ja tegevjuhiga.

Rakkes avati uus jäätmejaam

4. septembril avati Keskonnainvesteeringute keskuse ja Väike-Maarja valla koostöös Rakkes 135 000 eurot maksnud jäätmejaam.

Kaasaagne ja nõuetele vastav jäätmejaam asub kinnistul aadressiga Mäe tänav 7b ehk bensiniijaama lähisel Rakvere-Vägeva maantee ääres.

Väike-Maarja keskkonnanõunik Leie Nõmmiste sõnul tuleb Rakke uue jäätmejaama rajamisega jäätmejaam Rakke inimestele lähemale ning jäätmete üleandmine muutub mugavamaks.

Keskonnanooniku ütlusel hakkab Rakke jäätmejaam lahti olema viiel päeval nädalas ning samuti suureneb jäätmejaamas kogutavate jäätmeliikide arv. „Kodumajapidamisest peaks jäätmejaama saama ära tuua peaaegu kõiki eraldi kogutud jäätmeliike, väljaarvatud segaolmejäätmeid,” märkis Nõmmiste. „Rakke jäätmejaamas hakame vastu võtma ka ehitusjäätmeid ja eterniiti, kuid neid tasu eest.”

Elvi ja Olav Tatrik kiitsid, et nii nemad, kui rakkelased on jäätmejaama rajamisega Rakkesse väga rahul, kuna kraami, mida jäätmejaama tuua, jagub alati. „Ajakirju on mul terve maja ülemine korrus täis,” viitas proua. „Hea on, et lähedal on nüüd kindel koht, kuhu tuua. Eks ka siin on vaja transporti, aga tullen ja toon või aiakäruga ära, ei pea Simunasse sõitma,” sõnas visa naine.

Ka Olev Tatrik sõnas rõõmsalt, et tuleb kokku koguda vanarauatükid, mis kogunevad. „Vaatan, mida vaja järele ära visata, et ruumi teha,” lisas Olav sekka.

Jäätmeid saavad ära anda kõik Väike-Maarja valla elanikud: ohtlikud jäätmed, suurjäätmed (mööbel), vanad riided ja jalanõud, elekroonikajäätmed, erinevad plastid, segapakend, paber-papp, metallijäätmed, vanad rehvid, aia- ja haljastusjäätmed, lehtklaas, puidujäätmed, ehitusjäätmed (tasuline) ja eterniit(tasuline).

Keskonnanoonik Leie Nõmmiste rõhutab, et enne jäätmejaama tulemist on mõistlik jäätmed panna eraldi kogumisvahenditesse, st vanad riided eraldi kotti, ajalehed eraldi, värvipurgid eraldi, sest koos eriliiki jäätmeid transportides võivad nad seguneda/määruda ja neid ei saagi jäätmejaamas vastu võtta. Samuti kiirendab eraldi kogutud/pakendatud jäätmed jäätmejaama tööd.

Rakke jäätmejaama rajamine maksis 135 000 eurot, millest 100 400 eraldab keskkonnainvesteeringute keskus. Avatud hakkab see olema K; N ja R 12-18.00; L ja P 10-16.00.

Väike-Maarjas on kolm jäätmejaama: lisaks kõige uuemale ja moodsamale Rakke jaamale, ka Simunas ja Väike-Maarjas.

Kristel Kitsing

4. septembril avatud Rakke jäätmejaam. Foto Kristel Kitsing

Väike-Maarja valla jäätmejaamade jäätmete vastuvõtu hinnad

Jäätmete nimetus	Hind käibemaksuga
Paber- ja kartong	tasuta
Segapakend (plast-, metall-, komposiit-, klaas- tekstiilpakendid)	tasuta
Paber ja kartong	tasuta
Elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed	tasuta
Suurjäätmed (mööbel)	tasuta
Kasutuskõlbamatud rõivad ja tekstiil	tasuta
Metallijäätmed	tasuta
Vanarehvid	tasuta
Lehtklaas, sh klaasijäätmed	tasuta
Puit (töödeldud ja töötlemata puit)	tasuta
Biologunevad aia- ja haljastusjäätmed (lehed, oksad jne)	tasuta
Ohtlikud jäätmed	tasuta
Bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastusjäätmed	0,07eur/kg
Ehitus- ja lammutuspraht, st sortimata ehitusjäätmed väljaarvatud asbesti sisaldavad materjalid (eterniit)	0,07eur/kg
Asbestijäätmed	0,10 eur/kg

Rakke alevikku paigaldati lisa segapakendi ja paber-papi konteinerid

Rakke alevikus on pikemat aega probleemiks segapakendi ja paber-papi konteinerite ületäituvus Grossi poe vastas olevas parklas.

Selleks, et vähendada nende konteinerite koormust, paigaldasime lisa

segapakendi ja paber-papi konteinerid Rakke alevikku Rakke raamatukogu (Faehlmanni 26) juurde.

Leie Nõmmiste
keskkonnanõunik

Jäätmejaamadesse toodavate jäätmete sorteerimisjuhend

Sorteerimise tähtsaim põhimõte on panna jäätmed koheselt eraldi. Hiljem neid üksteisest eraldada on pea võimatu. Sellepärast ongi oluline, et paneksite juba kodus või töökohal erinevad jäätmed eraldi kogumisvahenditesse, sest nii saadakse nendest enamust suunata taaskasutusse ja panus keskkonda on suurem.

Väike-Maarja valla jäätmejaamades vastu võetavad jäätmed

• Segapakend:

• **Plastpakendid:** plastjoogipudelid, plastkanistrid, kilekotid, pakkekiled k.a. stretch-, mullikiled, toiduainete karbid (nt margariini, või, kohupiima karbid), kehahooldus- ja pesuvahendite pudelid, toiduainete plastikpudelid (nt ketšupi, majoneesipudelid), plastpakkekardid, penoplastist pakkekardid ja -alused jne

• **Klaaspakendid:** ühekordselt kasutatavad klaaspudelid, klaasist konservpurgid, igat värvi klaasist pudelid ja -purgid, klaasist kaaned jne

• **Metallpakendid:** konservikarbid, -purgid, joogipurgid, pudelite ja purkide metallist kaaned jne

• **Joogikartong:** veini-, piima-, jogurti- ja mahlapakid jne

Kõik pakendid peavad olema tühjad, puhtad ja kuivad ning vajaduse korral loputatud, ainult nii saab neid taaskasutada!

Ei sobi: mänguasjad, aiamööbel, aerosoolipudelid, kemikaalid (ohtlikud jäätmed), turva-, akna- ja autoklaasid, peeglid, klaasist ehitusmaterjalid, klaasnõud, keraamika, portselan, valgustuspirnid, aknaraamid, määrduvad ja jääke sisaldavad pakendid.

• **Paber papp (kartong):** ajalehed, ajakirjad, reklaammaterjal, kataloogid, vanad raamatud, vihikud, joonistus- ja kirjutuspaber, papist munakarbid, kartongist toiduainete pakendid, ümbrikud, pakkepaber, paber- ja pappkarbid, pappkastid, jõupaber, lainepapp, paberkotid jne

Materjalid peavad olema puhtad ja kuivad, ainult nii saab neid taaskasutada!

Ei sobi: hõbepaber, kopeerpaber, kleepsildid, teibid, kommipaber, kleepsud, tõrvapapp, soomepapp, kasutatud tapeet, määrduvad ega märg paber ja pappmaterjal.

• **Ohtlikud jäätmed:** igasugune kodukeemia, vanad ravimid koos pakendiga, süstlad, elavhõbedaga kraadiklaasid, vana õlid (mootori-, käigukasti- ja määrdõlid), õlinõud, õlised pühkmed, kaltsud, pühkmed, õli- ja kütusefiltrid, vanad akud, patareid, värvi- ja lakijäätmed, liimi- ja hermeetiku jäätmed, immutusvahendid, kemikaalid, mürgid, pestitsiidid, happed (nt väävel-, sool-, lämmastikhape), leelised, nt seebikivi, lahustid, igasugused aerosoolpudelid, leelis- ja pulbertulekustutid, säästu-, led- ja päevavalguslambid, kõik tühjad pakendid, mis on sisaldanud ohtlikku ainet

• **Suuremõõtmelised jäätmed (mööbel):** diivanid, tugitoolid, kattega toolid, pingid, taburetid, tumbad, voodid koos madratsiga, diivani-, tugi- ja voodimadratsid, laud, kapid, riulid, kardinapuud jne

Ei sobi: tekid, padjad, katteriided

• **Kõikvõimalikud metallijäätmed:** plekid, vihmaveetorud, redelid, kerised, jalgrattad, kuivatusrestid, aiavõrgud, okastraat, potid, metallnõud ja -purgid, muud metallist valmistatud tooted

• **Üldehitusjäätmed*:** tõrvapapp, soomepapp, saepuru- liiva ja/või lubjasegu, kipsplaadi jäägid, põrandakatted: reliin, vaip, laminaat jne, makroflexi jäägid, määrduvad ehituspapp, vanad torud, maha võetud tapeet, põlenud, määrduvad puit, erinevad laekatte materjalid, nt plastik, laminaat, igasugune soojustusmaterjal, (nt vill), määrduvad penoplast, tolm, pühkmed jne

• **Asbestijäätmed*:** eterniit, asbestitorud, igasugused asbesti sisaldavad ehitusjäätmed

• **Elektronika:** telerid, raadiod, antennid, elektri- ja gaasipiilidid, külmikud, nõude- ja pesumasinaid, kohvimasinaid, veekeetjad, vahvlükupsetid, blenderid, mikserid, föönid, koolutajad, sirgendajad jms, videomakid, DVD-mängijad, arvutid, sülearvutid, kuvarid, klaviatuurid, tolmuimejad, akude laadid, elektrilised tööriistad, elektrilised mänguasjad, lae-, laua- ja põrandalambid, voolumõõtjad jms

• **Biologunevad aiapäätmed:** puulehed, niidetud muru, hein, umbrohi, vanad taimed, riknenud aiasaadused, peenikesed puu- ja põõsaoksad, ainult puhas saepuru jms.

• **Vanad rehvid:** ainult sõiduauto rehvid

Ei sobi: siselohvid, jalgratta- ja aiakäru rehvid, voolikud ja muud kummist tooted!

• **Töödeldud puit:** aknaraamid, värvitud puitmaterjal, puitmööbel jne.

• **Vanad riided ja jalanõud**
Ei sobi: niiskunud ja määrduvad esemed!

* Üldehitusjäätmeid ja asbestijäätmeid võetakse vastu ainult Väike-Maarja ja Rakke jäätmejaamades tasu eest!

Leie Nõmmiste
keskkonnanõunik

Väike-Maarja algkoolimaja juures paranesid parkimisvõimalused

Augusti lõpus said lõpule rekonstrueerimistööd Väike-Maarjas Jakob Liivi tänava ja Tamsalu maantee ristmikul asuva autoparkla uuendamine. Parkla on mõeldud eeskätt Väike-Maarja algkoolimaja teenindamiseks. Lisaks rekonstrueeriti jupp tänavat.

Otsuse selle kahesaja meetri pikuse tänavalõigu rekonstrueerimiseks

tegi vallavalitsus juba eelmise aasta algul, teises pooles toimus projekteerimine. Selle aasta valla teede investeeringute kavas sai see tänavalõik prioriteetseks ning vajalik investeering ka teostatud. Avatud riigihanke võitis AS Lasila Betooni, tööd läksid maksma 125 000 eurot.

Vallavanem Indrek Kesküla sõnade kohaselt oli tegemist koostööga nii

kooli kui lastevanematega, kes tegid ettepanekud parema lahenduse leidmiseks. „Teostatud tööde abil paranes nii koolitranspordiks kasutatavate busside ja sõiduautode parkimine ning välja ehitatud kõnnitee aitab autodest väljuvatel ohutumalt igal hommikul koolimajja suunduda”.

Kristel Kitsing

Simuna jalg- ja jalgrattateed valmib tähtaegselt

Simuna kergliiklustee, mille eelduseks andsid oma panuse ja aitasid kaasa Siret Kotka-Repinski ja Kadri Simson, valmib tähtaegselt 27. septembril.

Väike-Maarja vallavanem Indrek Kesküla sõnul on Simuna kergliiklustee rajamine olnud üks keskeid teemasid Väike-Maarja valla arengukavas, mis on seotud Simuna piirkonnaga. „Kui eelmisel aastal soojustati Simuna rahvamaja, siis sellel aastal saab teoks kergliiklustee ehitus. Arutelu käigus, kus tee täpselt paiknema peaks, tehti mitmeid ettepanekuid,” märkis vallavanem.

Tema sõnul on see üks hea näide, kus ka keskvallitsus kohaliku kogukonna soovest arvestas. „Seda tegi ka kohalik

omavalitsus, kuna valmiv lahendus oli just selline, mis sai enim toetust kohalikest inimestest. Selle tee abil ühendatakse turvaliselt Simuna aleviku keskusse mõlemad elamupiirkonnad: Allee ja Pargi tänav. Peale valmimist saab turvaliselt nii kauplustesse, rahvamaja, kooli, spordihoonesse kui ka alevikust välja uhiuude tanklasse.”

Jalg- ja jalgrattateed kogupikkus on umbes 2,1 km ning see kulgeb kolmes suunas: Simuna aleviku keskselt väljakult kuni kalmistu teeni, keskplatsilt Simuna rahvamajani ja keskväljakult Pargi tänava kortermajadeni.

Kergliiklustee on projekteeritud 2,5 m laiune, mille kogu pikkuses on tänavavalgustus. Laia tn äärde ehitatakse

sadevee kanalisatsioon ja Pargi tänava äärde drenaažitorustik.

Mai lõpus kirjutus vallavalitsus alla ehituse töövõtulepingule KV Infra OÜ-ga. Tööde lepinguline maksumus on 465 000 eurot, millest 400 000 eurot finantseeritakse Rahandusministeeriumi poolt saadud toetuse abil. Lisaks kaasnesid ehitusega projekteerimistööd, maadega seotud omandi küsimused, elektriiitumised ja omanikujärelevalve.

Omanikujärelevalvet teostab P.P. Ehitusjärelevalve summas 5976 eurot.

Kristel Kitsing

Väike-Maarja vald aitas kaasa lailintlihi soetamisele

Tisleriteenuseid pakkuv Simuna Värsktuba OÜ on pikaaegse kogemusega ettevõtte, kus toodetakse erinevaid puitdetaili. Tellida saab nii ukse-aknaid, treppe, mööblit kui ka erinevaid sisekujunduselemente. Ettevõtte efektiivsuseks tööks puudus vajalikust masinapargist aga lailintlihv, mille teenust osteti sisse teistelt tootjatelt. See aga lisas kogu

tootmisprotsessile juurde üsna korraliku ajakulu, sest detaile tuli transportida edasi-tagasi.

Tänaseks päevaks töötab Simuna Värkstoas aga täistuuridel lailintlihv, mis võimaldab tellimustöid teostada oluliselt kiiremini ning võtta ette ka mahukamaid töid, sest tootmisprotsess on muutunud märkimisväärselt

efektiivsemaks.

Lailintlihi soetamisele panid oma öla alla Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Amet (PRIA) ja ettevõtlustoe etuse näol ka Väike-Maarja vald.

Kalvar Kiik

Rakke esmamainimisest möödus 455 aastat

11. augustil möödus Rakke esmamainimisest 455 aastat. Pidupäeval arveldati RAK-ides, toimusid arvukad põnevad ettevõtmised ja päeva lõpetas ühine vähisupi söömine.

Rakke Päev algas kell 10 suure laadaga kooli õpilaskodu tagusel platsil. Kell 11 toimusid tagurpidi võistlused lastele ja keskpäeval sai näha taidlejate kontserti.

Pidupäeval töötas „Kohaliku Toidu Kohvik“, kus arveldati RAK-ides. Kohapeal oli avatud „valuutavahetuspunkt“. Lisaks tutvustasid noorkotkad ja kodutütred oma tegemisi ja hüpelda sai batuudil. Kell 14.00 astusid üles Ivo Linna ja Antti Kammitse.

Päevajuhi Tiia Paisti eestvedamisel toimus päeva lõppedes suur ühislaulmine. Külalisi kostitati kohapeal valminud vähisupiga.

Rakke küla on ürikutes mainitud juba 1564. aastal, kuid suuremaks asulaks sai Rakke pärast Tapa–Tartu raudtee valmimist 1876. Suurt osa Rakke aleviku kujunemises etendas tööstur Karl Kaddak, kes alustas lubjapõletamisega juba 1891. aastal Kamarikul ja kes rajas 1910. aastal Rakke raudteejaama juurde Venemaa võimsaima maakividest ringahjudega lubajatehase.

Rakke päevast läbi päevajuhi Tiia Paisti prillide

Mul on olnud suurepärase võimaluse seda toredat kohaliku kogukonna sündmust läbi viia juba teist aastat järjest. Päris kindel on, et sellist suvesündmust saab korraldada vaid niisuguse meeskonnaga, kes päriselt ka teeb omavahel koostööd. Alustades laadakauba pakujate paigutamist ja lõpetades toidu pakkimise, programmi või prügimajandusega. Isegi oma raha RAK oli käibel ja vähisupi tarbeks käidi vähi püüdmis lausa Rakke päeva eelõhtul. Kõik oli tehtud selleks, et päeva külalised saaksid end hästi tunda.

Taaskord oli väga tore taidlejate kontsert. Palju ilusaid riideid, naeruisuiseid ja kraptsakaid tantsijaid-lauljaid. Ei puudunud ka armsad noored solistid.

Hoidkem koos põidraid, et need inimesed, kes kodukandis just niisuguseid tegemisi korraldavad, ikka jaksaks. Aitäh kõigile, kes tulid ja olid.

Meenutades Rakke päeva – Tiia Ojanurm

Nagu eelmiselgi aastal soosis ilm ka seekord traditsioonilist augustikuu algul toimuvat Rakke päeva. Minul, kui uuel aleviku elanikul, oli see juba teine kord päevast osa saada. Eelmisel aastal olin pealtvaataja rollis, seekord laulsin Rakke lauluklubi eakate naisansambli koosseisus. Rõõmsaks üllatuseks oli kahtlemata teadmine, et see polnudki üks tavaline päev,

vaid 10. augustil tähistati Rakke esmamainimisest 455 aastat.

Tean, et ettevalmistused tähtpäeva tähistamiseks algasid varakult. Peo peakorraldaja Rene Põllumaa tegi meile mitu lauluharjutust, et meie ettekanne ikka õnnestuks. Suviti ju meil lauluproove pole. Vahva oli ka üleskutse internetis, kus Rene palus asjaosalistel oma kruus tee joomise tarbeks kaasa võtta. Samas paluti ka võimaluse korral tilli supi tarbeks muretsema. Õigel päeval oli mul kruus kaasas ja nii rüüpasin minagi mõnusat raudrohu taime. Tilliga probleeme polnud. Selgus et kooli aiast oli seda vähisupi jaoks, mida pidupäeva lõpus soovijad maitsta said, parasjagu leeme sisse hakitud. Vahva oli jälgida, kuidas suures katlas vähisupp podises. Supi tarbeks oli väike püüdmas käidud naabervallas Järvemaal asuvas Väinjärvest. Sain teada, et vähipopulatsioon pole enam endiste aegade võrreldav. Väike pidavat vähe olemas, siiski ei tundnud, et supi sees oleks vähiliha väheseks jäänud. Kõige vahvam oli muidugi see, et arveldamine supile pääsejatel käis RAK-ides. See oli küll vahva idee korraldajalt midagi taolist välja mõelda. Jälgisin põnevusega, kuidas see arveldamine käis.

Ilus oli peo algus tule süütamistseremooniaga. Et mitte lõõskava päikese käes enast pleegitada, seadsin samud lähedal asuvale künkale. Seal roheline muruga kaetud künkalt avanes imeilus vaade laadaplatsile, sai jälgida laulu ja tantsu ja jäädvustada kauneid hetki. Laulukaaslane Elvi Tatrik rääkis põneva loo, kuidas varem oli seal künka asemel laiunud lage maa. Kungas tekkinud aga vana koolimaja ehitusjäätmetest, mis sinna aja jooksul kuhjus. Nüüd on kungas kaetud roheline muruga, kõike seda ääristavad vanad kased ja männid, mis on silmale väga kaunis. Kogu see päeva melu võeti ka videosse ja selle tarbeks lenutati troongi kõrgustesse. Isegi Ivo Linna, kes oli tulnud kontserti päeva lõpus andma, märkas seda ja tegi vahva märkuse, et vaat, kuidas Rakkes troonid lendavad.

Küllap tegevusest ei tulnud puudus kellelegi, oli mõeldud nii suurtele kui väikestele osavõtjatele. Kes kuulas ja jälgis kontserti, kes istus lähedal asuvas kodukohvikus maitsvaid küpsetisi ja šašlõkki nautimas, kes külastas laadapaviljone. Küllap minu silm nägi parasjagu seda, mis minule huvi pakkus.

Lõpetuseks jääb veelkord tänada päeva tublisid organisatooreid, sest ilma entusiasmiga poleks midagi kunagi võimalik.

Mõtteid Rakke päevast – Riina Gull

Rakke päevaks on päike

ja soe ilm alati kohal. Endised ja praegused rakkekad ning külalised ka.

Tore et kontserdid olid publikurohked. Rakke päeva saame väärtustada ikka meie ise. Tantsuõpetajana on mul hea meel, et lasterühmad ja tantsupeol osalenud noored said enam-vähem liikmed kokku ja kontserdil publikule tantsurõõmu edasi anda. Täna tantsijaid, lapsevanemaid ja kõiki abilisi! Rakke päev ja laad sobivad vana internaadiga suures osas, kõik tegevused on käe-jala juures. Laadakauplejate rohkuse üle me kurta ei saa, nemad

tulevad Rakkesse ikka oma otsuste järgi. Kahju, et ei pakuta kohaliku mett jm kaupa müügiks. Tore, et seekord sai Kauri ja Heleni eestvedamisel RAKide eest kohaliku toidu telgis maitsemeeli paitada. Kiitus Kadri ja Veikole kodukohviku vedamise eest! – Alati olemas ja maitvalt tehtud.

Eriti tore oleks, kui kodukohvikuid jaguks nii pea- kui kõrvaltänavatele.

Rene Põllumaa

Rakke kultuurikeskuse juhataja
7x foto Kristel Kitsing

Porkuni lahingu lugu pandi kaante vahele

Hanno Ojalo, Ranno Sõnum ja Hanno Tamm on Porkuni lahingu 75. aastapäevaks saanud kaante vahele raamatu „Porkuni vennatapulahiing 1944“.

Porkuni lahing 21. septembril 1944 oli üks selliseid haruldasi lahinguid, kus mõlemal pool võitlesid eestlased. Ühed Saksa vormis ja teised Punaarmee vormis. Tulemuseks oli mitusada langenu ja vimm, mis on kestnud aastakümneid. Seda põhjusel, et võitjad käitusid nii, nagu oleksid nemad valgusjõudude esindajad ja kaotajad pimedusjüngrid.

Käesolev raamat püüab korvata seda pikka vaikimist ja mälestada neid ohvreid. Kuid veel olulisem on kirja panna väga paljude inimeste ennastsalgav ja isegi ohtlik tegevus selle nimel, et hoolitseda lahingulangenute mälestuse jäädvustamise eest. Need inimesed, mehed ja naised, hoidsid alal mälestust lahingupaigast, langenu matmis-kohtadest ja lugu tegelikest sündmustest, mitte nõukogude okupatsiooni

Vasakult Hanno Tamm ja Hanno Ojalo. Foto Kristel Kitsing

ajal kirjapandud ja üha korrutatud töö varjamisest.

„Porkuni vennatapulahiing 1944“ on kättesaadav erinevates raamatupoodides alates 8ndast septembrist.

Raamatu väljaandmist toetasid Eesti Kultuurkapital, Tapa ja Väike-Maarja vallavalitsused.

Kristel Kitsing

Porkuni lahingus osalenud mehed puhkavad Väike-Maarja kalmistul

21. septembril 1944 toimus Porkuni-Sauevälja-Loksa piirkonnas lahing taganeva saksa üksuste ja pealetungiva punaarmee üksuste vahel. See lahing läks ajalukku Porkuni vennatapulahiinguna, kuna mõlemal pool rindejoont sõdivate üksuste koosseisus olid eestlased.

Pärast lahingut toodi osad lahingus saksa poolel haavata saanud mehed Väike-Maarjasse. Siin viidi nad Väike-Maarja algkoolimajja (praegune Väike-Maarja gümnaasiumi algkoolimajja) kus oli laatsarett. Kolme lahingus haavata saanud mehe elu ei õnnestunud päästa ja nad surid 1944. aasta oktoobris.

Need mehed maeti Väike-Maarja vanale kalmistule. Meeste täpne matmis-koht on Tamsalu maantee ääres surnuaia sissekäigu juures, vana kalmistu müüri kõrval. Kolmest sinna maetud mehest on üks mees ka nimeliselt teada – Andres Hansschmidt, kes sündis 24. novembril 1925. aastal Pärnumaal Paikuse vallas Põlendmaa külas ja olles lahkimise hetkel 18-aastane. Tänavu täitub ka Porkuni lahingust 75 aastat ning nende meeste matmis-koht saab lahingu aastapäeval tähistatud.

Ranno Sõnum

Puhkepaik. Foto Ranno Sõnum

21. septembril möödub 75 aastat Porkuni lahingust. Samal päeval saab 30 aastat Sauevälja ja Vistla haudade taastamisest ja vaskristide püstitamisest. Väike Maarja ja Tamsalu vald kaotavad ajalookonverentsi koos Eesti Vabadusvõitlejate Liiduga (EVL).

Mälestame Porkuni lahingus langenuid

22. septembril möödub 80 aastat päevast, kui kõrged Molotov-Ribbentropi pakti lepinguosalisel Saksamaa ja Nõukogude Liit pidasid Brestis võiduparaadi. Teine Maailmasõda oli „edukalt“ valla päästetud, Poola riik hävitatud ja mõlemal totalitaarsel riigil olid valmis maailmavallutuse kavad. Antisemitliku Saksamaa esindajat kindral Guderiani ei häirinud isegi see, et Nõu-

kogude Liidu võidukas esindaja paraadil oli juut Semjon Krivošeinik.

Täna peale 75. aasta möödumist vennatapulahiingust leiname ühiselt hukkunuid mehi siin Porkuni kalmul. Täname kõiki, kes 30 aasta jooksul on pidanud pühaks Porkuni lahingus langenu mälestust.

Hanno Tamm

Kotli maja uudised

TEHTUD

27. augustil oli arhitekt Alar Kotli sünnipäev. Viis aastat tagasi avasime sel päeval algklasside koolimajas suurejoonelise näituse „Sümbolite arhitekt Kotli“. Seda hetke võib tagantjärele nimetada Kotli taastulemise ametlikuks alguseks. Kuigi mõned sissejuhatavad teemapäevad ja ekskursioonid olid juba varemgi toimunud, sai näitusest ajend nii vabühenduse loomiseks kui Kotli maja elluäratamiseks.

Tänavu, Kotli 115. sünniaastapäeval, olime väga tõised – tõmbasime joone alla kogu suve kestnud Kotli maja välisviimistluse uuendamisele. Aga vaid selleks korra, sest tuleval kevadel jätkame fassaaditööd piirdelaudade ja räästakastide korrastamisega.

Värvimise põnevasse maailma siseneme juba juuni algul, mil Tikkurila koolituskeskuse spetsialistide juhendamisel saime kuulda teooriat ning

pisut üht-teist ka oma käega proovida. Koolituspäevast sai alguse vahva koostööprojekt: Vivacolori meeskond otsustas oma uue õppefilm, kus tutvustatakse vana puitmaja hooldamise nippe, teostada Kotli majas. Juuli alguses toimunud võttepäeva eel valmistasime ette erinevas viimistlusastmes seinajupikesi, et asjatundjatel oleks võimalik ühe päeva jooksul näidata kõigi erinevate tööde õigeid võtteid.

Juulis-augustis peajasjalikult kraapisime, st eemaldasime erinevate meetoditega maja seinalt vanu värvikihte. Selgus, et alates maja ehitamisest 1933. aastal on erinevaid välisvärve olnud

Enne. Foto Kadri Kopso

Vahepeal. Foto Kadri Kopso

Nüüd. Foto Kadri Kopso

vaid neli: algne rootsipunane, valkjasroheline õlivärv, kollane õlivärv ja lõpuks Virumaa Veepumbakeskuse ajast pärit punane veepõhine värv. Värvikihte eemaldades paljastusid Rakvere

poolset otsaseinal söestunud laud, mis meenusid sauna ja lauda põlemist 1950ndatel. Originaalvärvi leides saime teada, et see oli oluliselt tumedam ja pruunikam viimasest punasest toonist, kuid arhitekt Anu Kotliga aru pidades otsustasime seekord jääda siiski pilkupüüdvale ja röömsailmelise punase juurde.

Kui raske, must ja tüütu kraapimistöe lõpuks valmis sai, läks edasine juba lustiga – muudkui pintseldata: kaitsevahend, krunn ja kaks kihti värvi. Koraks oli maja krundituna naljakas põrsaroosa, aga seda vist ei jõudnud kõik väikemaarjalasedki märgata, nii ruttu sai uus punane värv peale tõmmatud. Eesmärk, augusti lõpuks maja üleni punasena lõpukaadrite filmimiseks võttegrupile üle anda, sai edukalt täidetud. Jääme põnevusega ootama, millal Kotli majas valminud välisvärvimise õppefilm Vivacolori kodulehel kõigile kättesaadavaks saab.

Perekond Kotli ja MTÜ Kotli Maja tänavad südamest kõiki abiliselt selle suure töö eest. See on üks imetore seltskond inimesi, kes on meie tegevustega liitunud. Nii suurt tööd ei oleks meist keegi üksi teha jõudnud, kuid üheskoos laabus kõik ladusalt ja lõbusalt.

Tänavusuvistel värvimistalgutel löid kaasa Silvi Aasumets, Anrico Akkuratov, Veronika Kuddi, Aleksander Kopso, Kadri Kopso, Lembit Kopso, Tiiu Lamp, Markus Masing, Anu Mets, Aare Mikiver, Anneli Mikiver, Dmitri Panov, Mii-kael Preisfreund, Margit Randveer, Joel Randveer, Juhan Rumm, Tiina Rumm, Milvi Selberg, Ellen Sepp, Keijo Pilden, Rauno Post, Ivi Vainjärv, Eha Valdna, Vendo Veia.

Tõstukiga aitas OÜ Clean Up, fassaadilaudadega OÜ Lussu ja värvidega varustas Vivacolor. Vana puitmaja fassaadi hooldamise koolituse läbiviimist toetasid Väike-Maarja vald ja Tikkurila/Vivacolor.

TEOKSIL

Alanud on Kotli maja püsiekspositsiooni koostamine. Tuleval kevadel loodame külastajatele avada arhitekti töötoa. Näituse kuraatoriks on taas arhitektuuri- ja kunstiajaloolane Karin Paulus. Ekspositsiooni loomiseks on heaks kiidetud toetus Eesti Kultuurkapitalist ja Euroopa Liidu LEADER-meetmest, projektide omaosaluse katmisel toetab Väike-Maarja vald.

Jätkame elukestva õppe pakkumist igas vanuses inimestele. Alar Kotli abikaasale Ilse Kotlile ja õele Pia Kotlile mõeldes oleme käivitanud projekti „Kodumajandusõpetajate jälgedes“, mille käigus on tulemas õppepäevad etiketist, koristusest ning koduste vastuvõtude korraldamisest. Kohe on algamas pikem aianduskursus.

KOOLITUSED 2019:

Koduaia hooldamise põhitööd – Kursus algab 22. septembril ja toimub neljal nädalavahetusel kuni novembri alguseni.

Kursusel läbitakse koduaednikule vajalik teemadering aia tsoonimisest ja taimede valikust kuni kompostimiseni ja taimede sügise hoolduseni.

Koolitajad on Heli Molok, Kopli Ametikooli aianduskursuse juhendaja;

Kaidi Laine, Tallinna Loomaaia meisteraednik ja Kopli Ametikooli õpetaja; Leie Nõmmiste, Väike-Maarja vallavalitsuse keskkonnaspetsialist.

Osalejate arv on 12, mistõttu on vajalik registreerimine. Osalenud saavad tunnistuse.

Etikett töö ja kodus – 28. septembril kell 10 Väike-Maarja gümnaasiumi algklasside majas.

Koolitajaks on Tiina Tšatšua – EBS turunduse ja kommunikatsiooni õppejõud, endine peaministri sekretariaadi juhataja ja presidendi kantselei protokolliülem.

Praktiline ja tulemuslik kodukoristus – 26. oktoobril kell 10.

Koristusosalane jätkukoolitus aasta tagasi kogukonnaruumide koristamise koolitusel osalenute soovil. Juhendaja on Eesti puhastusvaldkonna lipulaeva Puhastuseksperit OÜ juhataja Helge Alt.

NB! Kõigil koolitustel on osalustasu. Koolitustel osalemiseks palun teada anda e-kirjaga kotli.maja@gmail.com või helistades tel 523 6582.

Kadri Kopso

Tikitud pihuloomad julgustasid esmakordselt kooli minevaid lapsi

Kooli eel, 27. augustil andis Väike-Maarja päevakeskuse tegevusjuhendaja Anneli Mikiver Kilti kooli direktorile üle kingituse – tikitud pihuloomad, et julgustada esimesse klassi minevaid lapsi.

„Kindlasti muudab see tilluke sõber kooli turvaliseks paigaks, talle saab oma muresid kurta ja rõõmu jagada ning mine tea äkki ta ütleb mõne õige vastuse ka ette,“ rääkis Mikiver.

Idee autoriks nimetab naine siiski

Tiina Parmastot MTÜst Virumaa Tugiteenused. „Meie lihtsalt otsustasime oma päevakeskuse klientidega teha sellise kingituse Kilti koolile, et tikitud mõmmide ja jänkude näol julgustada esmakordselt kooli minevaid lapsi.“

Tegevusjuhendajaga valmistasid loomakeski Ligne, Juta ja Katre. Pihuloomad leidsid tee omanikeni esimesel koolipäeval – 1. septembril.

Kristel Kitsing

Röömsad pihuloomad. Foto Kristel Kitsing

Väike-Maarja gümnaasiumi kümnendikele anti pidulikult matriklid

Väike-Maarja gümnaasiumis jätkus 2. septembril ilus, pea kakskümmend aastat kestnud traditsioon – keskpäeval koguneti Vabadussõja ausamba juurde, kus 10. klassi õpilastele anti pidulikult kätte matriklid.

Üheskoos lugesid õpilased ette õpetaja Elvi Kiisküla teksti. Töötus kätkeb endas kõiki olulisi õpilaseks olemise põhitõdesid – ja väärtuseid. Töötati näiteks truu olla oma isamaale, hoida kõrgel kooli ja koduvalla mainet, väärtustada kodu ja lähedasi, olla aktiivne, käituda ausalt ja austusväärset ning

tunnistada oma vigu.

Õpilasi tervitasid gümnaasiumi direktor Marje Eelmaa, ürituse algataja riigikaitseõpetaja Ants Rikberg ja vallavanem Indrek Kesküla.

Väike-Maarja gümnaasium on matriklite süsteemi kasutanud pea kakskümmend aastat. Koolisümboolikaga kõvakaanelisse matriklisse kantakse õpilase kogu gümnaasiumiosa kursuste ja kooliastme hindend.

Kristel Kitsing

Koolisümboolikaga kõvakaanelisse matriklisse tuli igal kümnendikul anda oma allkiri. Foto Kristel Kitsing

Peretalude päev liitis kuendat aastat järjest Pandivere piirkonda

Augustikuu esimesel laupäeval avasid kuendat järjestikust aastat värvavad Pandivere kõrgustiku 14 peretalu ja külastuskohta: Oruveski ja Mesilinnu talu Tapa vallast Järvajõe külast, Kruusiaugu talu Väike-Maarja piirkonnast, Tuuliku talu Simuna piirkonnast, Pärt-Jaagu kamatalu, Toomihkli talu ning Vaasi hobutalu Emumäe piirkonnast.

Esimest aastat Peretalude päeval osalenud Tantsuselts Tarapita Egne Liivalaidi juhendamisel keerutas tantsujalga Pärt-Jaagu kamatalu ning Oruveski talu hoovil.

Osalevaid talusid on kuue aasta jooksul olnud 31, kellest mitmed on avatud olnud 4-5 aastal. Endiselt tulakse taludesse huviga, külalisi on lähedalt ja kaugemalt. Rõõm on tõdeda,

midagi seesugust ühegi rehetoa tarvis ei ole varem sündinud. Vaasi hobutalu tutvustati tööhobuse koolitamise etappi, mille lõpus rakendati vankri ette hobune ning pakuti soovijatele vankri-sõitu.

Taludes olid avatud kodukohvikud ja kaasa sai osta kohalikke tooteid. Oruveski talu veiselihasupp söödi oodatust kiiremini ja õhtuks oli ka lõkke kohal küpsetatud lammas otsas. Kaasa osteti Pärt-Jaagu talu kama, paljud proovisid kamakohvikut pakutud toite ka kohapeal. Kruusiaugu talu esimeste küllastajate Facebooki-postitus tekitas lumepalliefekti kohalike Pavlova kookide huviliste hulgas. Tuuliku talu juures pidas kohvikut Simuna külmuivatamise tehase Freezedry. Näkiuurimiskeskuses valmistati külalistele maitsvat eranditult kohalikust toorainest.

Tantsuselts Tarapita Oruveski talu hoovil. Foto Reena Curphy

Külastuskohtadest olid avatud Emumäe muuseum, Salla seltsimaja, Salla suvegalerii ning Ao külas asuv

et traditsiooniliselt avatud talud leiavad igal aastal küllastajatele elamuse pakkumiseks uue nüansi. Näiteks toi-

Väike-Maarja Pasunakoor Võivere tuuleveski õuel. Foto Mare Taar

Näkiuurimiskeskuses. Külalistele andsime infomaterjalides suuna ka Väike-Maarja muuseumisse ning Emumäele. Kohalikke tooteid ja päevainfot pakkus Väike-Maarja taluturg.

Augusti keskpaigas koguneti osalenutega sündmuse kokkuvõteteks ja jagati mõtteid edasise korralduse teemal.

Tänavuse peretalude päeva algust tervitas vihmasadu, mistõttu alustas enamuse külalisi taludega tutvumist alguskellaajast paar tundi hiljem, küllastajate arv varieerus ning oli talusid, kus küllastajaid 100 inimest ja kohti, kus päeva jooksul võeti vastu 200 külalist. Osalevad talud tõdesid rõõmustavalt, et sel aastal oli taas liikvel väga palju uusi inimesi, keda möödunud aastatel küllastajate hulgas polnud veel kohatud.

Laulu- ja tantsupeo juubeliaastal löid taludesse meeleolu tegusad kohalikud muusikud ja tantsijad. Kolmandat aastat järjest peretalude päeval musitseerinud Väike-Maarja Pasunakoor Vallo Taari juhtimisel tõi puhkpilliheliseid Võivere Tuuleveski juurde ja Näkiuurimiskeskuse õuele. Emumäe muuseumi juures rõõmustasid küllastajaid taas Rakke eakad laulu- ja tantsumemmed.

mus Toomihkli talu sissepääsu juures rukkipollu ääres rukkivihkude tegemise õpituba, mida juhendasid spetsialistid põllumajandusmuuseumist. Rukist lõigati omaaegsel traditsioonilisel meetodil – sirbiga ning soovijad said proovida vihu tegemist. Kruusiaugu talu pakkus vana rehetoa külalistele võimaluse osa saada Günter Kitse loodud ainulaadsest akustilisest installatsioo-

Toomihkli talus sirbiga vilja lõikamas. Foto Toomihkli talu

nist „Rehetuba“, kus kokku kleebitud ja ringlema pandud kassetilindid põleva tule, sauna ja rehepeksu hääletega tekitasid erilise atmosfääri. On kindel, et

Uudistajad Salla Seltsimajas. Foto Salla Seltsimaja

Avastamisrõõmu pakkus Salla seltsimaja ja Emumäele loodud madal-seiklusrada. Lastele mõeldud tegevusi leidis nii Salla seltsimajas, Tuuliku talu tuuleveskis, põnevust pakkus Mesilinnu talu vaatlastaru.

Osalenud talud oli kokkuvõtete tegemisel endiselt tuleval aastal sündmusega jätkamise meel. Avatud talude päevaga liitumise osas kaldus kaalu-kauss ikkagi piirkondaliku sündmuse kasuks, kuna Pandivere Peretalude päeva üks oluline märksõna on otsesuhtlus taluperega. Heal meelel soovitakse taas osalemas näha kohalikke muusika- ja tantsukollektiive. Kas korraldada tuleval aastal sündmus ühe või kahepäevaseks, kas kutsuda osalema veel rohkem piirkonna külastuskohti või jääda kindlaks ainult talude tutvustamisele, on juba talvise aruolu teemaks tuleval aastal osalevate talude ringis. Väike-Maarja Põllumeeste Seltsil on hea meel sündmust 2020. aastal taas ellu kutsuda.

Aitäh küllastajatele ja osalejatele ning MTÜle PAIK sündmuse korraldamist toetamast! Kohtumiseni tuleval suvel!

Marju Metsman
Kruusiaugu talu,
Väike-Maarja Põllumeeste Selts

Struve fännid matkasid armastatud paikades

24. augustil toimus ligi viie kilomeetri pikkune matk, mis viis huvilised Struve kaare Simuna punkti tähistava graniitsamba juurest Võivere punkti juurde.

Matka korraldaja Liivika Harjo sõnul oli üheksandat korda toimuva ürituse eesmärk tutvustada matkal osalejatele Struve kaare mõõtmise lugu ning näidata, et esmapilgul raske ja teaduslikuna näiva teema taga on tegelikult lihtne ja mõtlemapanev lugu sellest, kuidas tänapäeval ühe kliki kaugusel olevate teadmisteneni on sadu aastaid tagasi jõutud tohutu töö ja vaevaga. „Selleaastasel matkal oli võimalik tutvuda ka ühe Struve kaare teemalise margi-, mündi- ja ümbrikukoguga ning lastele oli avatud temaatiline meisterdamisnurk,“ sedastas Harjo.

2005. aasta juulis kanti Struve geodeetiline kaar UNESCO maailmapärandi nimistusse. Tegemist on triangulatsiooniahelaga, mis kulgeb Hammerfes-

Finišis. Foto Kristel Kitsing

tist Põhja-Jäämere äärest kuni Izmailini Musta mere ääres ja läbib kokku kümme riiki. UNESCO maailmapärandi nimistusse lisati Struve geodeetilise kaare säilinud punktid (kokku 34): Norrast 4, Rootsist 4, Soomest 6, Venemaalt 2, Eestist 3, Lätist 2, Leedust 3, Valgevenest 5, Moldaaviast 1 ja Ukrainast 4 punkti. Eestist kanti UNESCO maailmapärandi nimistusse Tartu Tähetorn ja Simuna-Võivere baasijoon otspunktid.

Kristel Kitsing

VÄIKE-MAARJA VALLAVALITSUS

MAAL ELAMISE PÄEV

28. SEPTEMBER

11.00-16.00

Kodukohvik "Vaimu ja Väega" - seltsimajas
Tuttuue Tervisekeskuse tutvustus
"Muuseum keset küla" - muuseumis
Väekate mahetoodete degusteerimine - taluturul
Õppekäigid - lasteaias ja algkoolis
Proovisõidud automudelite siserajal - mudelihallis
Ringreis usaldusväärseima pelletitootja tootmisruumides - Ebavere Graanulis
Lustiline seiklusmäng "Tunne Väike-Maarja valda" - alevikus
Ettevõtliku kooli tutvustus - gümnaasiumis
Suussulavad küpsetised kohalikust toorainest - noortekeskuses
Pilliproovi pooltund - muusikakoolis
Elav raamatukogu - raamatukogus
Mahekanabuss - taluturul

VÄIKE-MAARJA INFO: MAALELAMISEPÄEV.EE/KAART

26. oktoobril kell 20.00 Rakke Kultuurikeskuses

Hooaja Alguse Pidul

* Kultuurikeskuse 30. sünnipäev
 * tantsuks Annelly Ott ja Rein Kontson
 * tantsugrupp "Lausa Lust"

Pääs peole septembris 5€, oktoobris 7€, samal päeval 10€
 Info ja piletimüük kultuurikeskuses, tel. 55692792

1. oktoobril kell 13.00 Rakke Kultuurikeskuses

Tähistame

EAKATE PÄEVA

Külaliseks Anne Velli Tee ja kringillaud

NBI Anna palun oma tulemisest teada tel. 55692792 Renele

OÜ PANDIVERE VESI

Pandivere Vesi OÜ võtab tööle santehniku kogemustega biopuhasti operaatori, kelle töökohaks on Rakke piirkond.

Täpsem info tel 523 8101; gennadi.filippov@v-maarja.ee

Väike-Maarja muuseumi saamisloost ja algaastatest

Kuna Väike-Maarja muuseumi avamisest möödus eelmisel aastal 30 aastat, siis seepärast alljärgnev kirjutis.

Väike-Maarja muuseum sai alguse Eduard Leppiku koolimuuseumist. Kui E. Leppik Väike-Maarja Keskkooli 1952. a. õpetajaks tuli, hakkas ta peagi läbi viima õpilastega matku, millede käigus alustati vanavara kogumisega. Peagi loodi keskkooli majja Pikk 1 koduloomuuseumi. Seal oli kooli ja asula ajaloo, etnograafia, looduse, matkamise, lahingukuulsuse ja kohaliku majanduse osakond II korrusel ja

muuseumide vahel ära jagada.

15.02.1984 sai tules kannatada endine Väike-Maarja kihelkonnakooli hoone. Kohalikul külanõukogul selle taastamiseks raha polnud ja ehitis anti Väike-Maarja kolhoosi bilanssi. Kolhoosi esimees Boriss Gavronski pöördus majandi arhitekt Juta Haasma poole, et see teeks ettepaneku, kuidas taastada kihelkonnakooli maja: ehitada korterelamu, nagu varem, kauplus, toitlustusettevõtte või koguni võõrastemaja. J. Haasma ettepanek oli taastada vana ja väärikas maja muuseumiks. B. Gavronski oli varem tuttav Väike-Maarja koolimuuseumiga. Talle oli 1970. aastate alguses tehtud ettepanek, koos kalkultatsiooniga, ehitada 18. sajandist pärinev Koonu-Ärina 4-korruselise kivist vesikikere kolhoosi muuseumiks. E. Leppik oli lubanud uue muuseumi sisustamisema valduses olevad kolhoositeemalised esemed ja doku-

Sellest kõigest sain mina teada ja läksin Boriss Gavronski jutule. Tegin ettepaneku, et mõtekas oleks kogu nimetatud majja muuseumi asutada: ärklikorruusele kolhoosi ajalugu, põhikorrusele Väike-Maarja rikkalik kultuurilugu. Pakkusin ennast muuseumi asutajaks. B. Gavronski oli sellega nõus. Kuna uue kolhooskeskuse rajamine oli juba päevakorral, siis selle valmimisel saanuks raamatukogu peagi Tamsalu maanteelt tagasi kultuurimajja kolida. (Pärast kolhoosi poolt majas tehtud kapitaalremonti, oli kolhoosi keskus kultuurimajas).

Septembris 1986 hakkasin muuseumi looma. Muuseumimaja ehitamine alles kestis, töölauda sain Säde tänaval „korterisse“, kus asusid ka kolhoosi varustajad. 15. detsembril 1986 asutati kolhoosi juhatuse koosoleku otsusega Väike-Maarja muuseum. Kui maja 1987.a suvel valmis sai, kolisime Eduard Leppiku lahkel pakkumisel kogu säilinud koolimuuseumi vara muuseumimajja. Juba 1986. aasta lõpul tegi E. Leppik muuseumi jaoks Väike-Maarja kultuuriloo osas sisulise kava, mida eksponeerida. Sellest lähtudes tegi Rakvere muuseumi teadustöötaja Odette Kirss konkreetse ekspositsiooni plaani, s.o kogu materjali jaotuse tubade kaupa koos põhitekstidega, fotode ja esemete loeteluga nende juurde. Selle plaani elluviimine jäi aga seisma, kuna otsustati, et ülemine korrus kolhoosi ajaloo väljapanekuga peab valmima kolhoosi aastapäevaks, s.o 1,5 aastaga. Minu ettepanekul võeti muuseumisse tööle veel teine töötaja, varahoidjaks Ene-Riina Ruubel.

Siis algas meil kibe-kiire kolhoosi ajaloo kohta käiva materjali kogumine. Käisime Enega küla-külalt läbi kolhoosi asutajaliikmete majad. Oli ka seiklusi: ei leidnud õiget maja, Ene kartis hirmsasti koeri. Mina pidin siis koeri rahustama: kutsu, kutsu, kutsu. Külaelanikud suhtusid meisse hästi. Saime fotosid, aukirju, medaleid, dokumente, ka esemeid, milledele käisime kolhoosi autodega hiljem järel. Mälestusi jagati meelsasti. Viimaste salvestamiseks oli kaasas magnetofon. Seda vedasime järel ratastega kohver-käru. Olime jalamehed, ainult autoga toodi külla, samuti saime ka tagasi. Mobiiltelefone ju polnud, hommikul tuli kokku leppida ka tagasimineku aeg ja koht. Lisaks sellele tegin kaks tiiru küladele peale sugulasest fotograafia, siis juba tema abikaasa (kes oli juht) autoga. Sai pildistatud kõiki kolhoosi asutajaliikmeid. Lisaks sai tehtud fotosid ka kolhoosi erinevatest tootmisharudest koos seal töötavate inimestega.

Samal ajal tuli meil välja töötada plaan kogutud materjali ekspositsiooni paigutamiseks. Oli 17 väikest kolhoosi, kes olid aja jooksul ühinenud nelja suuremasse, need omakorda kõik Väike-Maarja kolhoosi. Tuli kajastada ka nelja suuremat tootmisüksust, sealt kujuneski välja 4+4 raamid ekspositsiooniruumi idapoolse, olme ja kultuuritöö jaoks jäi kaks raamide vahet lääne poole. Kuidas neid suuri raame paigutada: kas nelinurkselt või sik-sakiliselt? Tuli paika panna raamide moodud ja nende vahele jäävate plaatide pindalad. Seinäärsete vitriinkappide moodud ja arv tuli ka välja arvestada. Puidutöö konkreetseid kavandid, samuti ülemise korruse üldise kujunduse plaani, tegi kiirendatud korras Tallinnas ARSi kujunduskunstnik Marika Laretei. Puidutöö plaanid käes, tuli ära tellida puidutöökojast suured raamid, nende vahele käivad plaadid, vitriinkapid. Kuna tundsin E.Vilde kolhoosi esimeest, siis võttis tema minult tellimuse vastu. Hiljem selgus, et ka B. Gavronski oli mingite fondidega Vilde kolhoosi „määrinud“.

Esialgse ekspositsiooni plaani tegin ise, võttes eeskujuna O. Kirsi alumise korruse plaanidest. Iga aluse pinnaplaan tuli paika panna: pealkirjad, üldtekstid, fotod, nende alla tekstid. Oma plaanid saatsin ARSi kunstnik M. Lareteile, kes tegi konkreetseid kujundusplaane: tekstide suurused, paigutused, fotode suurused mm-te täpsustega (Rakvere fotograaf oli probleeme kooptate täpsuste suurustega). Alusplaadid sai puidutöökojast Tallinna viidud, kus need värviti. Kuna oli kiire, siis esimesed minu üldplaadid läksid ARSi veel enne, kui teised olid valmis. Seal kaks kunstnik-teostajat pani fotod paigale, kaks kirjajakunstnikku kirjutas tekstid, kui olid M. Laretei käest saanud kujundusplaane ja minu käest fotokoopiad.

Lõpuks panid Vilde kolhoosi puidutöökoja mehed üles raamid, hiljem ka nende sisse Tallinnast saabunud kunstiliselt kujundatud ekspositsioonialused, peale 3-mm paksused klaasid. Lisaks raamidega ja vitriinidega põhiekspositsioonile oli ruumi idaotsa kujundatud „Kiire“ kolhoosi esimehe (B. Gavronski) töökabinet ja „Kevade“ kolhoosi asutamise tuba. Lääneotsas oli näituseruum ja väikesed fondihoidlad räästa „unkade“ all dokumentide jaoks. Seinte äärde sai paigutatud vastvalminud vitriinkapid.

kultuuriloo nähtavaks tegemisele kulus 5 aastat. B. Gavronski ei soovinud Vilde kolhoosile eraldi „hüvitist“ pakkuda, puutööd jäid ootama paremaid aegu. Suutsin siiski Vilde kolhoosi esimeest nii palju paluda, et tellimus võeti uuesti töösse. Toimus uus venitamine. Vahepeal olid hakanud puhuma uued tuuled, saabus kolhooside lõpuaeg. Viimase osa puitkonstruktsioonidest maksis kinni vald.

Väike-Maarja aja- ja kultuuriloo väljapaneku valmimine põhikorrusel toimus samuti nagu ülemisel korrusel. Muuseumis oli toimunud pereheitmine: Ene-Riina Ruubel oli läinud Porkuni Paemuuseumi juhatajaks, uueks varahoidjaks-teadustöötajaks võttis kolhoos tööle Reeli Freientali, noore kõrgema haridusega ajaloolase. Kohapealset aja- ja kultuuriloo väljapanekut tegime juba koos Reeliga. Kuigi maja kogu esimene korrus oli käes, valitses ikkagi ruumpuudus. Ei saanud eksponeerida E. Leppikult saadud kogu rikkalikku etnograafiliste esemete kogu, samuti suuremaid esemeid, nagu töökorras tuletõrje pumpa seltsitsuppa või suurt viljatuulamise sarja teise tuppa. Riputasime viimase küll lakke, kuid peagi koristamise ära, kuna see jäi ette pikematele muuseumikülalistatele. Dokumentide, fotode üldpaigutust pol-

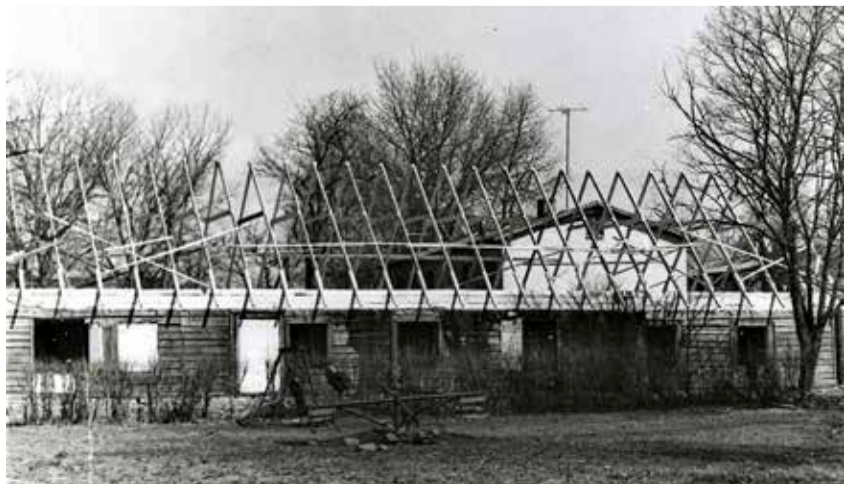
Väike-Maarja keskkooli koduloomuuseumis 1960. aastate lõpus. Foto Eduard Leppik

Jalgrattamatkaga Varsaallikal E. Särghava koduõues 1954. a. Vasakult E. Särghava poeg, Ernst Särghava, Eduard Leppik, V. Lehtlaan. Foto F. Laanela

Lenini tuba I korrusel. Muuseumi vara sai koolimaja põlengus 1970. a tublisti kannatada. Kaks aastat oli muuseumi vara kooli saunas, kui õnnestus muuseumile saada uued ruumid kooli internaadi majja Pikk 25 (kunagine Laurandi maja). 1976 läks maja tagasi kolhoosile ja muuseum pidi välja kolima. Vara tuli paigutada kolme, hiljem kahte väikesesse ruumi algkoolimajja Pikk 23. Palju suuremaid esemeid, väärtuslikku kirjandust ja muud vara tuli suurte

mendid üle anda. Asi jäi ootele. Nüüd, 1986. a. nõustus B. Gavronski mõningate kõhkluste järel rajama kihelkonnakoolimajja muuseumi, kuid seda koos raamatukoguga: ärklikorruusele kolhoosi muuseum, põhikorrusele raamatukogu ja Tammsaare klassiruum. Maja ennistamise projekti tegi J. Haasma, kasutades E. Leppikult saadud fotosid ja hoone kihelkonnakooliaegsete ruumide jaotuse plaane. (Ehituse alguses oli projektis küll ka raamatukogu osa).

Väike-Maarja endise kihelkonnakooli hoone taastamine muuseumiks. Aprill 1985. Foto Ülo Tähest

Väike-Maarja muuseumi avamine 2. aprillil 1988. Ellu Moisa Väike-Maarja kolhoosi-poolset kingitust Boris Gavronskilt vastu võtmas. Foto Rannel Rikken

Väike-Maarja muuseum, aprill 1988. Kolhoos „Kevade“ loomise tuba. Foto E. Kapstas

2. aprillil 1988 toimus Väike-Maarja Muuseumi avamine. Lindi lõikas läbi ärklikorruuse trepimademel Boriss Gavronski. Rahvast oli palju, sest olid alanud Väike-Maarja kolhoosi 40. aastapäeva pidustused. Kohale olid kutsutud kõik kolhoosi asutajaliikmed. Lisaks ülemise korruse põhiekspositsioonile oli all praeguses klassiruumis fotonäitused asutajaliikmetest ja kolhoosi elust tegevusalade kaupa.

Kui kolhoosi ajaloo ekspositsioon sai valmis 1,5 aastaga, siis kohaliku

nud meil vaja välja mõelda: O. Kirss oli selle tubade kaupa paika pannud juba 1986. a, ARSi kunstniku M. Laretei detailne kujundusplaan oli ka ammu valmis. See oli originaalne: kujundada väljapanek raamitud seinapildidena. Idee sai ta siis, kui nägi taludest saadud suuri raamide perekonna- ja gümnaasiumilendude seinafotosid.

Kuna väljapanekusse sai hulk fotosid, siis kohapealseks tööks oli nende lühikese ja täpsete allkirjade väljamõtlemine. Kuna arvuteid ju polnud, tuli

teha kõik käsitsi, hiljem need masin- kirjas ümber lüüa (seda tegi küll ma- sinakirjutaja kolhoosi tasustamisel). Väiksemate esemete paigutamine ma- dalatele laudadele ja vitriinkappidesse ja nende alustekstid oli vaja ka paika panna.

Kui sein- ja rippraamide ning vit- riinkappide alused töökojas valmis olid ja need Tallinna viidud, võis teostustöö alata. Tekstide kirjutamise ja fotode „kleemise“ tegi oma kujundusplaanide järgi Marika Laretei ise, seda koos oma abikaasa kunstnik Heldur Laretei- ga, ARS oli lagunenu, endised kunst- nik-teostajad laiali läinud. Nii „Gav- ronski“ kui „Kevade“ kolhoosi asutami- se toad tuli loovutada hoiuruumideks,

Väike-Maarja muuseumi põhikorruse ekspositsiooni avamine 30. mail 1993. a. Vasakul Ellu Moisa ütlemas avasõnu, paremal Reeli Freiental. Foto Herbert Liiv

Vallavanem Jüri Poolak 30.mail 1993 I. toa uksele linti läbi löikamas. Foto Herbert Liiv

sest rikkalikku etnograafiliste esemete kogu polnud mujale panna.

Muuseumi põhikorruse ekspositsiooni avamine toimus 1993.a Pandi- vere päeval. Önnitlused ja tänusõnad võtsime Reeliga koos vastu juba valla juhtkonnalt.

Paralleelselt muuseumitööga olin tihedalt seotud muinsuskaitsega. Va- badussamba ehitusega, eriti sellele ni- mede otsimisega, leinamaja ja kirikule uue katuse ehitamisega oli üksjagu toi- metamist. Väike-Maarja päeva ja Vaba- dussamba avamise üritus läks samuti kohalikkude ajalukku. (Vt 2019. a apr, mai V-M valla Infolehte)

Uus ärkamisaeg tõi kaasa ka andme- te kogumise nõukogude võimu poolt repressioonide kohta. Muuseumil oli laialdane kirjavahetus külaelanikega kogu endise Väike-Maarja kihelkonna

ulatuses. Sai kokku nimekiri hukatu- test, vangilaagrites olnute ja seal huk- kunute ning küüditatute kohta küllade ja ajajärkude kaupa. Need sai saadetud Rakverre, kus koostati üldnimekirja. Seal aga aeti nimed segamini ja saksa okupatsiooni ajal hukatud Maarja põ- letajad pandi nõukogude poolt hukku- nutega ühte nimekirja.

Samast materjalist ja hiljem perede kaupa juurdekogutust sai näitus „Küü- ditamine. Perede lood“.

Üks elamuslikke üritusi oli 1995. aastal Väike-Maarja Täienduskooli kok- kutulek kooli loomise 70. aastapäeval. Täienduskool tegutses Väike-Maarja algkooli juures. Kuuenda klassi lõpetajad õppisid 2 aastat perenaiste (vähem peremeeste) tarkusi. Oli liiguta- v, kui 70-80-aastased „kooli- tüdrukud“ kohtusid üle pika aja. Tänu nendele on muuseumis suur käsitööde kogu, lisaks fotoalbumid lendude kaupa.

Lebavere mälestuskivi ava- mise üritus 1996. a Lebavere lahingu 55. aastapäeval oli täie- likult muuseumi korraldada.

Muuseumi 10. aastapäevaks avaldasime „Väike-Maarja luu- leraamatu“. Selles on 16 Väike- Maarjaga seotud autori luule. Nendest kuue kirjamehe luu- letusi tuli otsida Tartu Kirjan- dusemuuseumist, viie loomingu- t sai aga kohapeal tegutsevate- lt autoritelt. Luuleraamatu aval- damist toetasid lisaks kultuur- iministriteeriumile ja kohalikule vallavalitsusele ka neli kohaliku firma.

1998. aastal, kui keskkool tä- histas oma aastapäeva, toimusid muuseumi klassiruumis kihelkonnakooli tunnid: laulmist andis viiuliga noormees, koha- liku kooli vilistlane; usuõpetust meie kirikuõpetaja; venekeelset geograafia- tundi noor tütarlaps kohalikust põl- lutöökoolist. Õpetajad olid riidetud vastavalt kihelkonnakooliaegsele moe- le, riided laenasime Rakvere Teatrist. Muuseumis toimus ka Eduard Leppiku raamatu „275 aastat üldhariduskooli Väike-Maarjas“ esitus.

Muuseumist said alguse Wiedemanni keelepäevad, samuti ka naiseltsi poolt vabariigi aastapäeval pidupäe- vast osavõtjatele tordi pakkumine. Mõningate aastate pärast kolisid need küll muuseumi ruumide kitsikuse tõttu rahvamajja.

Muuseum sai aidata ka kohalikke inimesi. Maareformi rakendamisel oli võimalik muuseumist saada andmeid oma esivanemate talude kohta. Meil olid arhiivist välja kirjutatud andmed kõikide Vao ja Assamalla valla (s o Väike-Maarja kihelkonna) talude kohta. Lisaks sai mõnigi endine taluperenaine meie kaasabil tõestada pensioniks

Väike-Maarja muuseumi jõulutoas 18. detsemberil 1996. Foto Reeli Freiental

vajaliku tööstaaži. Porkuni lahingus langenute originaalnimekirja põhjal saadi oma mehe või poja eest pensioni taotleda.

Vilgas tegevus toimus algklasside õpilastega. Kõik klassid käisid korda- mööda kord veerandis rahvakalendri tähtpäevi tähistamas. Alguses toimus see ühe muuseumi töötajaga, hiljem lisaks ka teisega, kes rääkis sama täht- päeva kristlikust taustast. Tihti olid abiks Väike-Maarja koguduse püha- päevakooli õpetajad.

Kuna oli järjest vähese või ilma lu- meta vastlapäevi, siis tellisin valla töö- meestelt puidust „liumäe“. Sellel sai ühe toa akna alt kuni teise toa ukseni

liugu lasta. Jõuluürituse ajal sai kuusk lakke riputatud ja põhud „tuppa“ too- dud.

Suurt elevust valmistas „Pildikesi parnassiaegsest Väike-Maarjast“ eten- dus, kus peategelasi mängisid „vallai- sad“ – Olev Liblikmann ja Sven Kesler. Teksti kirjutasin kokku mina Jakob Liivi „Elu ja mälestusi“ põhjal. Et oleks ka Jakob Liivi kohta mõni krõbedam sõna, käisin Tartu Kirjandusmuuseumis teiste kaasaegsete mälestusi otsimas. Kuna üksi ei olnud julgust „kirjanikuks“ hakata, siis võtsin kampa Ene-Riina Ruubeli, kes oli juba varem mõne ko- haliku loo suupäraseks teinud. Ta andis nõu kirjutamise ajal. Töö esimene

variant tuli väga pikk. Ene aitas sellest suure osa välja praakida. (Nb! Muuseumis on kirjutise mõlemad variandid).

Põhitööks oli aga rikkaliku muuseumi- mikogu arvele võtmine. Iga dokument, foto, ese, ka kõige tillukesem, pidi saa- ma numbrit, see kirjutatud fondiraama- tusse, sinna iseloomustav tekst aja ja koha kohta, kellelt saadud; tekstide ja fotode autorid. Igale museaalile tuli kartoteegikaardid teemade ja isikute kaupa. Näiteks, kui fotol oli mitu inimesi, siis igauks sai eraldi kartoteegi- kaardi.

Olid töörohked ja toredad aastad.

Ellu Moisa

Kuhu küll kõik mehed (naised) jäid?

Sellele küsimusele vastasin eelmise aasta Väike-Maarja valla infolehe mitmes numbris. Alustasin oma koduküla Võivere lugudega, jätkan seekord Kurtna küla elanike saatusest jutustamist.

Põhiliseks ja mittetäielikuks teabe saamiseks sain kasutada Väike-Maarja raamatukogus Eesti Memento ühingu poolt välja antud raamatuid ja 1996. aastal ilmunud Rakvere Memento raamatut (tegelikult ajakirja sarnane) „Lääne-Virumaa elanikkonna kaotused okupatsiooniaastatel“ ning Kurtna külas elanud elanike mälestusi (põhiliselt esimese EV aegse koolijuhataja Voldeemar Kalmisto) tütre Kents Rauni kirja pandud mälestusi. Rauni oli Eesti Rahva Muuseumi väga tubli kirjasatja, nagu Väike-Maarjast Asael Truupõld (ERM on mõlemat autasustanud aukirjadega).

Alates 1944. aastast arreteeriti ja hukkusid Venemaal Aus Kusta (sünd 1884), kes arreteeriti aastal 1945 ja kellele mõisteti kümme aastat vangistust nagu enamusele Omakaitse meestele. Enamus surid või lasti maha, aga surmatunnistusele kirjutati, et suri kopsupõletikku või muusse haigusse. Sarnane saatus tabas Gustav Sallamaad ja Veia Gustavit. Alma Aus (sündinud 1895) arreteeriti 1949. aastal ja mõiste- ti kaheksaks aastaks vang. Tema vabanes aastal 1952. Gustav Vainola kohta on kirjutatud lihtsalt, et hukkus ja aastat märkimata. Tegelikult oli ta ka saksa okupatsiooni ajal politseinik ja käsk tuli sõjaväekohuslastele teated viia, et ilmuda mobilisatsioonipunkti. Orguse külas läks Gustav Veia Karl Ojamäele kutset viima, kuid viimane kustutas ta eluküünla ja mattis põllu lähedale. Juba kuskil 50-ndate aastate algul ühe väikese vargusega vahele jäämisel ta- het Karl Ojamäed vang. Selle peale lausus Ojamäe: „Ma tapsin fašisti ja nüüd tahate mind vang. panna!“ „Näita, kus see matmispaik on!“ Näitaski ja pääses vangistusest.

1941. aasta suvel varjas end Vene mobilisatsiooni eest tollane Kurtna algkooli juhataja Albert Jõgis, esialgu Mureli kopli küünis.

Saksa sõjaväkke läks vabatahtlikult Sepa pere vaenm poeg Ants (Hans). Tegelikult oli käibel väljend „vabataht- likult vastu tahtmist“. Pärast sakslaste Eestist lahkumist suutis ennast mõnda aega varjata ja siis võeti Punaarmee- se (Eesti Laskurkorpus). Noorem vend Harri aga mobiliseeriti 1944. aasta suvel enne gümnaasiumi lõputunnis- tuse saamist ja võitles saksa sõjaväes (kas Narva pataljonis või mõnes teises väeosas) ning langes vang. Ameerika tsoonis. Oma eluajal jutustas ta mul- le, et seal vangis olid ka sakslased ning piinasid oma sakslasest ülemust. Seda pealt näinud Ameerika (USA) sõdur viskas kaika ja ütles: „Lõõge maha, aga ärge piinake!“

1944. aasta suve lõpus põgenes Vene võimu eest läände Kurtna külast Aus Elli (mees piirivalvur). Elas Kana-

das Wancouveris ja oli kirjavahetuses R. Kentsiga. Samuti põgenesid läände ja elasid Kanadas Sillamaa Herbert (seoses TK esimehe Hugo Vetiku tap- misega), Ainumäe Koit (endine Oskar Einberg, Jakob A. noorem vend) ja Mül- lerbeck Karl. Viimase poeg oli tuntud kirkiutegelane. Aino Vainola (isa poli- teinik, elas Rootsis ja töötas laste- arstina). Ka koolijuhataja tütar Vaima Kaljuste põgenes läände (kas Rootsi või Kanadasse). Kadus aga Rosnikovi Vanda.

Kui Vene sõjavägi 1941 aastal ta- ganes, siis hävituspataljoni mehed ja vene sõjaväelased süütasid Kurtnal mitmeid hooneid (Ohno pere laut, Vahu talu laut) ja tahtsid ka koolimaja süüdata, kuid tollase koolimaja juhata- ja Albert Jõgise ema oskas vene keelt ja ütles süütajatele, et kooli läheb ka siis vaja, kui teie tagasi tulete. See kuritegu jäi tegemata.

Inimesed varjasid end keldrites või metsas, sest kardeti pommitamist ja tu- listamist – sakslased olid Simuna poolt tulemas. Inimesed, kes keldris end var- jasad, ei julgenud välja tulla, kuid saksa sõdurid tõmbasid ukse lahti ja nä- hes nende naerunägusid, tuldi välja ja kostitati end võileibadega. Ohio kaevu juures oli üks noor sõdur, ajas habet ja raadiost tuli Eestiski enne sõda tuntud laul „Joo, joo, sõbrake joo!“ (Saksa laul „Drink, drink, Brüderlen, drink!“).

R. Kents jutustas: „Ühel päeval nä- gin koolimaja lähedal kahte Vene sõdu- rit, kes andsid end vang. ja küsisid, kas lastakse maha. Saksa sõdur vastas, et ei lasta, vaid pannakse tööle. Sain töö- kida“.

Rauni K. kirjutab veel (ERM'ile), et saksa sõdurid ostsid neilt ühe sea, mida poleks ära andnud, sest nende nn riigimarkade eest polnud öieti midagi osta. Pärast sõja algust läks R.K. Rak- vere kooli ja ka tööle Taru ja Karja täna- va ristumiskohta. Selle lähedal oli üks süng. maja, kus peeti kinni naisvange. Vangide kolonnid nägi ta ka Morsi Al- mat, kes pääses koju (külarahva jutu järgi olevat rase).

Väike tagasipõige 1939-ndasse aastasse. Kui vene sõjavägi sisse marssis, siis kamandati kaitsepolitsei julges- tuseks tee äärde valvama. Üks kaitse- politseist sulane Abneri Eedi rääkis, et sõdurid olid nagu loomakar. Käsua peale läinud nad tee kõrval põllule oma loomulikke hädasid tegema. 1941. aastal kamandati inimesi kaitsekraave kae- vama kuhugi Avinurme poole. R. Kentsi (toona Kalmisto) talust käis seal teeni- ja Partver Miili. Vene sõjaväe taganemi- sel oli neilt ära võetud hobune kodust möödudes heledalt hirnunud.

Kurtna Saunaküläst pärit Vetiku- te pere poegade saatus oli üsna kurb. Vanem poeg Hugo valiti nõukogude võimu algul 1940. aastal Avanduse val- lavanemaks. Ta sai surmavalt haarata 1941. aasta suvel Simuna surnuaia lähedal, kui saksa sõjavägi oli tulemas, aga hävituspataljonid tegutsesid. Põh- jalikumalt on sellest kirjutatud Saksa

okupatsiooni ajal väljaantud raamatus „Eesti rahva kannatuste aasta“. Vetiku perest Arno (Arnold) mobiliseeriti ja 1941. aasta suvel ja oli esialgu Kuibõõ- seni oblasti kolhoosis põllutöö. Lan- ges Velike Luki all 14.12.1941. Vettik Jo- hannes (sünd 1914) oli miilits ja hukati 16.04.1942 Rakvere Julgeoleku Politsei (saksa poolt). Oli aastatel 1940-41 miil- litsas ja sõja puhkedes hävituspataljo- nis ning osales aastal 1941 küüditami- sel ja haarangutel ning läbiotsimistel. Ka vend Georg (sünd 1912) osales hä- vituspataljonis, sattus sakslaste kätte vang. ja mõisteti surma 26.08.1941.

Üks vendadest – Lembit – suri pä- rast algkooli lõpetamist tuberkuloosi. Kõige noorem vendadest – Gustav – sai 1944. aastal Avanduse või TK esime- heks ja hukati metsikult metsavendade (kuuldatavasti Hirla meeste) poolt.

1944. aasta novembri lõpus tuldi järele talunik Juhana Murelile (oli Oma- kaitse), kuid Avanduse või TK aseesi- mees Hugo Kruhberg saatis sõna maa- mõõtja Otto Vääriga ja ta põgenes ning varjas ennast esialgu ema juures Kär- sas ja hiljem Vao külas. Mureli talu teh- ti nõ pooleks – üks osa jäeti Hilda Mu- relile (nn vana kulak) ja teise osa said sõjapõgenikud Brockid Vaivara kandist, kuid 1945. aasta suvel küüditati nende pere Venemaale. Nende asemel tuli tal- lu elama partorg Valdre. Teine uusmaa saaja R.K. ei riskinud ka pikemaks jää- da, vaid abiellus agronoom Leo Kentsi- ga, kes oli Jäneda Põllutöökoolis hiljem õpetaja.

Tervet Eestit tabas 1949. aasta märtsis suur küüditamine. Kurtna külast küüditati Venemaale põhiliselt Krasno- jarski kraisse. Aus Evi (süüdnud 1930) ja Aus Edda (sünd 1932) vabanesid 1957. Sillamaa Gustav (sünd 1878) suri Sibe- ris, Sillamaa Anete (sünd 1887), Tambi Maie (sünd 1936) vabanes aastal 1957, Vainola Maimo (sünd 1920) ja Veia Liisa (sünd 1873) – mõlemad vabane- sid 1957. aastal.

Kui kuuleme venelaste hädakisa, et neid diskrimineeritakse, siis tahaksin küsida vastu: „Miks on 97% Narva elani- kest venelased või räägivad vene keelt? Sama lugu on Lasnamäel – 95 või 97 % on venelased. Tavaliselt nad rõhutavad, et neid küüditati ka Siberisse. Jah, kuid mitte tervet rahvast, nagu tehti tšetšee- nide, Krimmi tatarlaste ja veel paljude teiste rahvastega ning juba mitu aastat Ida-Ukrainas toimuvad verised sünd- mused (tegelikult vene agressioon) on 1930-ndate kunstliku nälgihäda (holo- domõr) tagajärg.“

Järge jäävad ootama Kärssa ja Nada- lama küllade elanike lood.

NB! Nii mõnegi hukkunu või ka küüditatu kohta on loo autor leidnud erinevaid selgitusi. Kui lugeja leiab täpsemad faktilisi andmeid, palun info edastada vallalehe toimetajale.

Jüri Kalvet pensionär

Heas ja halvas – abielu 50 kuldset aastat

6. septembril austati Rakveres kuld-pulmapaare. Väike-Maarja vallast said austamisüritusele kutse kolm paari, kes kõnnivad lõpmatuse rajal. Teen juttu 1967ndast aastast Rakkes elanud Valle ja Aimar Tedrega, kes on osanud suure elutarkuse toel heas ja halvas koos elada viiskümmend aastat.

toolidena ja tehti aknad lahti. Minul kah hakkas paha, no nii kuum oli ja rahvast oli kah tohutult palju," konstateeris Valle. „70 inimest oli kindlasti," nentis Aimar. Abielulepingule kirjutasidki noored alla istudes. „Aimaril olid kõik higitsevad otsa ees ja vaatasin, et ta vajub kokku. Mul aga kleit väris,“ meenutas Valle naerdes.

Viiekümne aastast liitu tõendab veel üks sõrmus. Foto Kristel Kitsing

väga hea, kuna siis abieluteel kõik väga hästi sujub. „Aga Rakke omad olid Vägeval vastas ja ootasid. Meie aga läkime teist kaudu ja nad jäid pika ninaga," sõnas Valle. Siiski ootas noorpaari ka pulmamees mimeid proovikivisid. „Aimar löhkus suurt pakku ja mina ketrasin ja mähkisin nukku – igatpidi pandi proovile," rääkis pruut. „Oli alles juurikas, ma tänini oleks veel löhknud. Selline känd ikka oli," täiendas peig. „Katusele läksime, vankri ratas oli vaja alla tuua. Auto all ootas, taheti pruuti ära varastada," meenutas Aimar. „Igasugused võistlused olid ja teisel päeval köievedu jne," lisas Valle.

Pulmapidu peeti Valle vanematekodus. „Tol päeval tehti kuduõllet ja tapeti siga ning kõik toidud vaaritati ise," rääkis Valle. „Meil oli selline kuurialune, mida kaunistasid kased. Seal olid meil lauad. Väga ilus oli. Ansambel mängis. Rakke kooli noored poisid mängisid seal," oli naisel kõik meele, kui oluks see alles eile.

Kui uudistan tänaseks juba poolsada aastat abielus olnud paarilt, kas va-

riidu olnud, mis neid lahku minema sunniks. „Aimar on selline vaikne ja anname üksteisele ikka alla, kui midagi on," kinnitas ta. „Üks kivi on pehme ja teine kõva, siis saab jahu hea. Kaks kivi on kõva, siis ei saa head jahu kah," muheles ka Aimar sekka.

Tänaseks on Vallel ja Aimaril kolm last: vanim poeg on 49, tütar 47 ja noorem poeg on 39 aastat vana. „Esimene poeg oli esimese pulma-aastapäeva kingituseks, sündis 12. juunil," sõnas Valle rõõmsalt. Kokku on neil viis lapselast ja kaks lapse-lapselast.

Pulma-aastapäevi on elu näinud paar ikka igal aastal perega koos tähistanud. Kuldpulmapidu toimus laste poolt aga üllauspeona Taaride taktikepi all Kärus. „Tehti igasuguseid mängu ja kõik kiitsid. Seal panime uued sõrmu-

õppida iseloomu tundma, vaadata kas klappi on" arvas ta.

Tänaseks Valle 70 ja Aimar 76 aastat vanad ning pensionärid. Aimar autohuvilisena puttab masinaid ja kodust välja väga ei kipu. „Vanasti sai ikka palju Rakke laululaval ansambleid käidud kuulamas, aga nüüd vanas eas ei kipu ka ise väga," sõnas Valle, keda vaeavad erinevad tervisemured. Aga lastet ja lastelastest rääkides lähevad Valle silmad särava. „Nende sünnipäevad hoiame au sees – ühtegi ei jäta vahele".

Ka Väike-Maarja ja Rakke valla liitmisest suhtub paar väga positiivselt. „Paistab, et kõik toimib nüüd ilusasti: tänavad on korras, Kase parki uuendati, jäätmejaam alles avati, uus kauplus tehti lahti. Kui Väike-Maarjaga ühinesime on olukord palju parem. Kõik on

Igasugu julgustükke tuli noorpaaril pulmamees teha.
Foto erakogu

Mõisamaa külast pärit Valle ja naaberkülas elanud Aimar said tuttavaks posti järel käies. Nimelt toona toodi see ühte majja ja noored käisid sellel järel. Ükskord saabus post õhtul ja seni said nad lustida ja mängida ning omavahel ka tuttavaks.

Kui Valle käis kaheksandas klassis ja Aimar juba noore mehena sõjaväest naases, käidi üheskoos Lasinurme rahvamajas kino- ja tantsuõhtutel.

Peagi läks Valle kuueks kooli – Rakvere ETKVL-i, mille lõpetas ja seejärel asus müüjana Rakkesse tööle. Aimar toimetas toona autojuhina. „Mina olen terve elu Tapa Autobaasis olnud," sõnas Aimar. „Siis me veel armastust

Uurides, miks Aimar just Valle kuue õe seast välja valis, märkis Aimar naerulsuil, et teised olid liiga noored veel tollel ajal. „Ju me siis klappisime," lisas mees kidakeelselt. „Katseage sai kah läbi," märkis ta muheledes.

Valle kirjeldas aga abikaasa kandidaati julgelt. „Eks ta meeldis mulle jah. Ta oli üle valla poiss, ilus mees oli,"

Valle ja Aimar oma lastega kuldpulma tähistamas.
Foto erakogu

sõnas Valle, kelle sõnul oli Aimaril tol ajal palju pruute. „Ei olnud seal midagi. Üks oli või paar tükki veel, aga mitte rohkem," lükkas Aimar kallima juttu ümber.

Abielu registreerimiselt sõitis noorpaar tagasi Sadala kaudu. Sageli peeti pulmarong kinni ja tehti nn pulmavärvaid. Vanasti usuti, et kui pulmateekonnal on takistus, on see abieluõnneks

hel nagistamist ja riidu ka ette tuleb või on aastate jooksul kõik nurgad teineteisel juba maha nühitud või üksteist veidi ümber kasvataud, siis Valle ütlusel on vahel ütlemisi ikka ette tulnud, aga kõigega hakkama saadud ja seetõttu ka tänini koos püstitud. „Kõige paremas pereski tuleb ütlemist vahel jah, aga need on ununenud kohe ära," märkis Aimar. Valle ütlusel pole kunagi sellist

Lapsed korraldasid kuldpulmalistele üllatuspeo.
Foto erakogu

Valle ja Aimar Tedre – värsked abielupaarid. Foto erakogu

leidnud ei olnud, aga katsetamine käis," märkis Aimar.

Kokku kolides õpiti teineteist kaks aastat tundma ja 1969nda aasta 14. juunil end eluks ajaks teineteisele lubatigi.

„Kui elasime koos, siis hakkasime juba asju ajama," märkis Valle naerdes pulmamees valmisumist. Aimar aga meenutas, et pruudi vanemad hakkasid peale käima, et teeme ikka pulmad kah. „Siis võtsimegi selle asja kätte ja tegime ära."

Valle ja Aimari abielu registreeriti 50 aastat tagasi 14. juunil Jõgeval. Valle oli vannet andes 20 aastat vana ja Aimar 26. Moskvi pulmamasinaks kauples noorpaar Rakkest. „Ühed ostsid uue auto – Moskvi 412. Kauplesime ja nad olid nõus sõitma," meenutas pruut.

„Kuumust oli 30 kraadi ringis," märkis Aimar. „Ta pidi ära minestama registreerimisel," täiendas Valle mehe sõnu. „Jonuksi Helmut siis jooksis seal

Valle ja Aimar Tedre Rakveres kuldpulmapaaride austamisüritusel.
Foto Ain Liiva

sed kuldpulma puhul sõrme," rääkis Valle.

Elukogenud abielupaar noortele õpetussõnu andma ei kipu. „Tuleb vastu pidada," sõnas Valle. „Tuleb katsetada," arvas Aimar. Tema sõnul on oluline enne abielu üksteist korralikult tundma õppida. Valle lisas, et ehk liiga kiirelt tormatakse abieluranda. „Tuleks

korras ja arendatakse ning elu käib," rõõmustas paar kui ühest suust.

Omalt poolt soovin austatud kuld-pulmapaarile pikka elu suure elutarkuse toel ja mõnusat kulgemist teineteise kõrval sel lõpmatuse rajal!

Kristel Kitsing

**KLUBI "HÄRMALÖNG"
ANNAB TEADA**

Alustame uue hooajaga

**On aeg kappidest välja otsida peoriided ja tantsuringad läikima lüüa, sest olete kõik oodatud klubi "Härmalöng" avapeole!
Kõlab laul ja hüüab pill!**

**6.OKTOOBRI, KELL 13.00
VÄIKE-MAARJA SELTSIMAJAS**

PILET 3€

Info: seltsimaja@v-maarja.ee, tel: 3261837

Vanavanematepäeval lustiti lõõtsamängu saatel

„Kui vana on sinu vanaisa?“
„Kuuene.“
„Oota, kuidas nii?“
„Sellepärast, et mina olen kuuene. Enne mind ta ju vanaisa ei olnud.“

Juba neljandat aastat sai seltsimaja perepidude hooaeg alguse vanavanematepäeval. Tänavu toimus see pühapäeval, 8. septembril.

Järjest lisanduvad pidulised said esialgu tordimeisterdamise töötoa osalisteks. Suured ja väikesed tegutsesid küpsiste ja kohupiimaga ikka kõrvuti ning aeg-ajalt oli tore kuulda vanavanemate õpetussõnu. Üheskoos laoti valmis uhked tordid, mis kõiki jalutussaali ootama jäid.

Muusikaline tervitus tuli sedapuhku Martin Müllerilt, kes oma lugude ja

pillimänguga peresid rõõmustas. Tema lõõtsalood tõid tantsuplatsile paare jalga keerutama ning tuttavatele lauludele jätkus kaashääli. Martin Müller ise peab oma muusikaarmastuse algallikaks enda vananema, kellelt juba varases poisipõlves mitmeid laule õppis. Pillimees kiitis publikut ning külalised omakorda polnud nõus ilma lisaaloota kontserti lõppenuks tunnistama.

Peolauas kinnitati vana tõde – ise tehtud tort on ikka hästi tehtud. Maiust kaunistava viinamarja vitamiin ja kosutav kohv ning südamlük kontsert aitasid loodetavasti vanavanematel ka ülejäänud pidupäeva rõõmsas meeleolus mööda saata. Suur tänu kõigile osalistele ja toreda taaskohtumiseni!

Kristel Lehtme

Foto Heili Talpsepp

Tantsurühmal „Kadakane“ algab juubeli hooaeg

Tantsurühm „Kadakane“ lõpetas kevadel oma 24. hooaja traditsioonilise reisiga. Võtsime kaasa oma head sõbrad ning suundusime järjekordse saare poole.

Varahommikused rõõmsad näod bussijaamas olid ootusest ärevad, sest nii mõnigi reisisellidest polnud varem sattunud Saaremaal asuva Kihelkonna piirkonda. Oma reisi esimese päeva veetsime Vilsandil, kuhu viis meid kaks mootorpaati Papisaare sadamast. Ülesõit pani südamed põksuma ning tõmbas suu naerule, sest nii kiiret sõitu polnud osad meist ammu kogunud. Mind ristiti kapteni poolt jungaks, mis tegi kõigile palju nalja. Kuna ma ei olnud sellist ametit varem pidanud ega teadnud ka selle ameti tähendust, siis oli hea uus teadmine, et junga ehk teise nimega laevapoiss on üldjuhul alaealine laevameeskonna (laevapere) liige, kelle ülesanne laevas on täita vanemate meeskonnaliikmete korraldusi ning saada õpipoisi meetodil praktilisi kogemusi merendusest ja laevandusest. Üritasin igati olla ülesannete tasemel.

Vilsandi on täpselt nii väike saar, mille ühest otsast teise saab suurema vaevata jalutada. Küllastasime saarel vastavatu muuseumi, käisime majaka juures ja siis algas matk mööda kivist rannamaastikku. Teame nüüd, et Vilsandi rahvusparkis kasvab looduskaitsealune lilleke – taani merisalat. Matk

oli meile kõigile katsumusrohke, hõlpsasime kivilt-kivile ning mõnelgi vajus jalg adru sisse – lupsti.

Kuigi väidetavalt pidi Vilsandilt Saaremaale ka jala läbi mere saama, siis sellel päeval me sellest ideest loobusime ning õhtuks sõidutati meid tagasi Papissaare sadamasse. Ööbima suundusime looduslähedasse Värava turismitalu, kus lahke pererahvas juba ootas meid rikkaliku õhtusöögi.

Reis jätkus teisel päeval pärimusmatka marsruudil, kus saime näha ja tutvuda Kihelkonna kiriku ja kellakojaga, Loona mõisa, Sõrve villavabrikuga ning küllastasime Lümandas asuvat lubjaparki. Seal oli võimalik tutvuda 70-90 aastat vanade ja konserveeritud lubjaahjudega ning tutvuda nende ahjude baasil saajandivanuse lubjatootmise tehnoloogiaga. Saime muuhulgas vastuse küsimustele kuidas teokarpide, munakoore ja kohupiimaga oma tuba värvida.

Meie teadmiste pagas täienes võraturu, rõõmsameelse ja humoorika giidi Maarika Naageli abil. Täna on oma tüdrukuid Ellet ja Imit, kes on reiseid organiseerimise endi õlule võtnud.

Septembris algab 25. hooaeg. Võtame rõõmuga oma hulka uusi särtsakaid tantsijaid.

Helen Potman
Rakke kooli huvijuht

Lümanda lubjapargis. Foto erakogu

Vanaemade ja lastelaste laager toimus seekord Soomes

Aasta alguses tegi Raija Hirvensalo, kauaaegne Simuna koguduse toetaja ja lastetöö tegija vanavanemate ringis ettepaneku tulla lastelastega Soome. Kutse võeti rõõmuga vastu ja 9nda augusti hommikul kogunes Simuna bussijaama üle 40 osaleja, ka 2 vanaisa.

Nii mõnelegi oli see esimene laevasõit. Soome sadamas ootas Raija ja buss sõidutas meid meeldiva ja sõbraliku pere juurde, kus kostitasid Jarmo ja Hannele meid rikkaliku lõunasöögi. Seal sõitsime edasi ööbimiskohta nimega SOPUKKA koolituskeskus, mis asus imekaunis kohas. Meid paigutati mäenõlval asetsevatesse majakestesse, millele eestvastes laiatas Soome laht ja taga kõrgusid kivivallid. Veetsime tunde lugemissaalis, kus vestlesime, nuputasime, mängisime, meistrdasime ja laulsime. Õhtul tulid külla sõbrad Rahu Sõnast. Koos laulsime piiblikohti ja kuulasime arutelu kristlikest piiblitõdedest.

Järgmisel päeval viidi meid Myllypuro kirikusse, mis jäi meelde kui

modernne, valgusküllane, kaunite vitraažakende ja inglitiibade kujundusega laes. Lastele pakkus elevust ja rõõmu kirikus asuv mängunurk. Astusime seal koguduse ette ka väikese etteastega. Laulsime kaks laulu, klaveril saatis Lea Miller ja vanaisa Jüri Aavik rääkis Simuna kiriku ajaloost ning koguduse elust. Päeva lõpetasime saunamõnude nautimise, basseinis sulistamisega ning grillimisega.

Viimasel päeval saime osa Veikkola kiriku jumalateenistusest. Vana ja väärrikas kirik mõjus rahustavalt kaunite laulude ja oreli lummava kõlaga ning armulauast osa saamisega. Hiljem võõrustasid Raija ja Jorma meid oma kodus. Nende head sõbrad ja abilised olid valmistanud maitsva lõunasöögi. Enne laevale minekut jõudsime veel külastada Toomkirikut ja vaadata Sibeliusi monumenti.

Need päevad Soomes koos lastelastega olid toredad. Kogesime ja tõdesime, et ülim kristlik väärtus on armastus ja armsad inimesed meie ümber. Läbi Raija hea eeskuju ja juhendamise õp-

Laager Soomes. Foto Riina Visnapuu

pisime lähtuma ligimesearmastuse põhimõtetest: hoolivus, ausus, teistega arvestamine, abivalmidus, tähelepanelikkus, andestamine.

See meelde jääv kristliku suunitlusega laager sai teoks tänu Simuna koguduse kauaaegsetele toetajatele ja kaasteelsetele Raijale, Jormalle, Amile ning Rahu Sõna lahetele inimestele. Oleme neile väga tänulikud!

Terje Hiietamm

Riias kohtusid eesti kultuuriseltside esindajad

Eesti Kultuuriseltside Ühenduse liikmesseltside esindajad kohtusid 23.-24. augustil Riias toimunud suvekoolis, kus osales ligi poolsada inimest Ida-Virust Võruni.

Lisaks Eestis tegutsevatele seltsidele oli osalejaid Krasnojarskist Prahani. Põhiteemaks oli eestluse ja seltside järjepidevuse hoidmine.

Suvekool toimus Riia Eesti Majas. Kahepäevasel koolitusel osalesid esindajad Eesti Instituudist, Integratsiooni Sihtasutusest, lisaks rahvastikuminister Riina Solman, kes tutvustas Globaalse Eesti programmi. Külalisi Eestist ja mujalt tervitasid Läti Eesti Seltsi juhatuse esimees Toomas Kalda ja endine esinaine Pärja Svarpstina. Kuna Eestisse tagasipöördujate hulk

on hakanud ületama Eestist lahkujate arvu, pakub Integratsiooni Sihtasutus uusi teenuseid. Eesti Instituut kutsub 23. - 29. septembril õppima ja õpetama maailma kauneimat keelt esimesel üleilmse eesti keele nädalal. Eesmärgiks on saada kokku kolm miljonit eesti keeleõppijat.

Suvekoolist osavõtjad osalesid Balti keti 30. aastapäeva tähistamisel Läti Vabadussamba juures, laulsid kaasa

Eesti hümi ja kuulasid moodsat räpiversiooni «Ärgake Baltimaad».

Kultuuriseltsid tahavad oma tegevusse kaasata rohkem noori. Otsustati juba järgmise aasta suvekooli tegevustesse kutsuda osalema enam noori Eestist ja välismaalt.

Leiti, et üle maailma tegutsevate Eesti kultuuriseltside osa eestluse hoidjatena muutub aina olulisemaks.

Tugev side Eestiga on tähtis nii välismaal elavatele eestlastele kui kodueestlastele.

Aime Kinnep
suvekoolis osaleja Lääne-Virumaalt

Suvekoolis osalejad Riias. Foto Ants Liimets

Teater? Teater? Teater!

Harrastusnäitlemine on meeldiv hobi, mis annab võimaluse pääseda igapäeva rutiinist välja ning mängida erinevaid karaktereid.

Üldine arvamus harrastusteatrist on selline, et inimesed teevad seal pulli ning seda ei võeta tõsiselt. Hoolimata sellest, et hobinäitlejate näol on tegemist näitlejariidusega inimestega, on nende peamine soov teha siiski teatrit, aga mitte palagani.

Väike-Maarja Seltsimaja näitering alustas tegutsemist aastal 2003, kui perekulubi liikmetel tuli mõte õppida selgeks üks näidend ja seda siis klubi kokkusaamisel etendada. Esialgselt koosseisust on „säilinud“ kolm meesnäitlejat (Jaanus Kangur, Heiki Pärnamägi, Anti Aosaar), kauaaegseim naisnäitleja selles koosseisus on Ülle Püvi.

Lavastajad ja lavastused.

Esimeseks lavastajaks oli tolleaegse Väike-Maarja rahvamaja direktress Mare Taar.

Valmisid lavastused „Konnakosjad“

(Virve Osila), „Laip sahvris ehk lõuna neljale“ (Margus Möll), „Koosolek“ (Endla Tegova), „Naised kosjas“ (Al-der Speak), „Ärapõletatud peigmehed“ (Ed. Vilde), „Arst vastu tahtmist“ (Moliere), „Kelle kübar see on?“ (Sirandin).

Lavastaja Tiit Alte käe all valmisid lavastused: Pila-Peetri Testament“ (August Kitzberg) *Lääne-Viru maakonna näiteringi päeval Laekveres 2012. a. – parim lavastus, parim lavastaja, parim meenäitleja (Jaanus Kangur).

*Aravete VII Teatripäeval 6.04.2013. a. – päeva parimaa naisnäitleja tiitel (Lilian Rikken)

*Osalemise rahvusvahelisel festivalil Leedus Paistros.

Lisaks veel „Vedlavorst“ (Hugo Raudsepp), „Avantüür“

(Erlend Kollom), „Aevastus maanteel ehk Tallinna narrid“ (Heino Mikiver)

Lavastaja Erik Ruus, meie lavastaja alates 2016.a: „Jõgi voolab“ (Jaan Kruusvall), „Homo Erectus ehk naiste vahetamine“ (Juri Poljakov, eesti keelde tõlkinud Tiit Alte), „Provintsianekdoodid“ (Aleksandr Vampilov).

Lilian Rikken

Väike-Maarja Seltsimaja näitering kutsub!

Väike-Maarja Seltsimajas tegutsev näitering alustab uut hooaega. Sellega seoses kutsume kõiki huvilisi meie näiteringiga ühinema.

Kui oled piisavalt julge, sulle meeldib esineda, sulle meeldib tugev aplaus ja see mõte paneb su silmad särama, siis see üleskutse on just SULLE!

Rohkem infot küsi: Lilian Rikken, lilianriikken@gmail.com, tel.5280860

„Provintsianekdoodid“ pälvis suure rahva aplausi.

Foto Kristel Kitsing

Tibusid loetakse sügisel

Erasmus+ projekti „Richness by Diversity“ viimasest projektikohtumisest Sexualis on möödunud kolm kuud. See on parasjagu piisav aeg, et koostöö tulemustest kokkuvõtteid teha ning aruandele lõplik punkt panna.

Projekt „Mitmekesisus rikastab“ oli ellukutsutus saamaks, jagamaks ja omandamaks projektipartnerite kogemusi võõrparitolo õpilaste õpetamisel. Kõigil osapooltel, peale Grohotno kooli Bulgaariast, oli pikaajalisi kogemusi võõrkeelsete laste õpetamisel. Ka Kiltsi koolil on juba viis aastat kogemusi, kuid targematelt õppimine, mitte jalgratta leiutamine, annab kindlustunde

sed ja õpetajad said igas koolis osa intensiivsest keeleõppetunnist ning olulisemad viisakussõnad on kõigil siiani meeles.

Koostöös peitub tõesti jõud! Kasu sai kogetust kõige rohkem kindlasti meie kool. Projekti käigus valminud õppemängud on igapäevases kasutamises nii keeleõppetundides kui kooli üritustel. Kõike sai planeeritud ja teos-

Foto Merje Leemets

ja märgi sellest, et oleme õigel teel. Projekti käigus said mitmed õpilased ja õpetajad tunda end „pagulastena“. Satudes täiesti uude kultuuriruumi umbkeelsena on šokk niivõrd suur, et mõistus tõrjub vastu võtmast ka sõbrallikku abikätt ning lahketa naeratust. Kindlasti oli projektikohtumistel osalenud Kiltsi õpilastel pärast kodukoolis tunduvalt lihtsam mõista meie kooli uusi sisse-

tatud mõttega, et õppematerjalide ja muude valminud materjalide kasutamine oleks võimalikult laiapähealine ja mitmekesine. Hindamatu on õpilaste kogemuse partnerkoolide lastega suhtlemisel. Suurepärase iseseisvumise kogemuse said õpilased võõrsil kohalikes kodudes elades ja Eestis küllalisi võõrustades. Õpilased ja õpetajad said uusi ideid külastades koole ja tunde

Foto Merje Leemets

rändajaid ning nende esialgset pelglikku käitumist koolis.

Koostöö käigus valmis mitmeid uudseid õppevahendeid, vahetati ning tutvustati õpetamisel kasutatavaid töölehti, koguti ja tutvustati erinevaid õppeplatvorme. Õpilased olid kaasatud logode konkursil, joonistusvõistlusel, fotode kogumisel, kodukoha tutvustamisel ning kohtumiste ettevalmistamisel. Joonistusvõistluse parimad tööd olid eksponeeritud näitusel igas koolis. Omaette väljakutseks oli videote filmimine rassismi ja diskrimineerimise vastu. Stiilinäiteid võib näha meie projekti kodulehel kiltsimois.ee/rbd. Lap-

Portugalil, Itaalias, Hispaanias ja Bulgaarias. Meile, kui projekti koordinaatoritele, oli tähelepanuväärne ka koostöös ilmnenud kultuurilised eripärad – tähtaegadest kinnipidamine, kodutööde esitamine ning projektikohtumiste organiseerimise tase.

Täna hädid kollege, õpilasi ning lapsevanemaid, kes panustasid projekti kordaminekusse nii vaimse kui füüsilise jõuga, aitasid leida keerulistes olukordades lahendusi ning andsid suurepärase õlg-õla-kõrval tunde.

Merje Leemets
Kiltsi põhikooli direktor

Noored ammutasid teadmisi turvalisuse teemal

17-19. augustil toimus Lahu endise kooli juures Väike-Maarja valla noortevolikogu ja noortekeskuste koostöös Väike-Maarja valla noortele mõeldud suvelaager „Turvalisus meie ümber“.

Ühel ilusal suvisel päeval kogunes pea 30 noort üle valla Lahu koolimaja juurde, et järgmised kolm päeva ühiselt veeta. Noored vanuses 10-19 eluaastat olid kohale tulnud kõikidest valla piirkondadest. Kolme päeva raames said noored palju aega veeta üheskoos mängides, kiikudes suurel peokiigel ning lauldes üheskoos laule.

Laagri esimene päev algas tutvumising ning seltskonnamängudega. Seejärel pandi paika reeglid ning kujundati ja meisterdati laagrilipp. Öhtu lõppes põnevate töötubadega. Enda lugusid käisid jagamas Gert Raidla Kaitseliidust ning putukateadlane Urmas Tartes. Hiljem said noored omavahel veelgi lähemalt tutvavaks ning esimese päeva õhtuks oli meeldiv laagriõhkkond loodud.

Teine päev algas trompetimängu ning hommikuvirgutusel. Seejärel toimusid töötuba, mis olid pühendatud turvalisusele. Esimesena toimusid Politsei- ja Piirivalveameti ning Simuna vabatahtlike päästjate töötuba. Politsei töötuba viis läbi Väike-Maarja valla noorsoopolitseinik Jaanika Künnapuu ja selle pealkirjaks oli „Mida teha, kui...“. Simuna vabatahtlike tuletoorjate töötuba said noored proovida tule kustutamist erinevatel viisidel, visata päästerõngast ja tutvuda päästeautoga. Samuti viidi noored mõlema töötuba lõpus väikesele sõidule tuletoorjate autoga. Pärast väikest pausi toimus ellujäämise töötuba, mida viis läbi ettevõtte Luureretked OÜ instruktor. Noored said kuulda nippe, kuidas metsas ellu jääda ning proovida tulepulgaga tuld süüdata. Kui lõunasöök sõi, oli aeg neljanda töötuba käes. Esmaabi töötuba juhendas Timo Kalter, kes oli ka üks laagri korraldajatest. Päeva viimase töötuba said noored panna proovile enda julguse parkuurimises. Laagrilised said katsetada parkuurimiselemente kui ka õhkrada. Pärast töötuba oli laagrilistel vaba aeg ning hakati valmistama õhtu-programmi. Õhtuhämaruses süüdati lõke, grilliti ning meiega ühines Toivo Reinsoo, kes õpetas noortele vile ja

Laagrilised ühispildil. Foto Eliis Mätas

Noored tule kustutamist harjutamas. Foto Eliise Joonas

„isepöörleva“ propelleri valmistamist. Koos lauldi lõkke ääres erinevaid tuntuid laule. Kogu selle melu juurde käis ka muidugi jäätise söömine ja kiikumine.

Viimane päev algas osalejatele varukult. Nimelt toimus ööhäire ja laagriliste ristimine. Ööhäire raames kadus üks korraldajatest ära ning kõik pidid teda otsima. Seejärel pidid noored andma laagri töötuse, kõndima lipu alt läbi ja leppima, et neile visati näkku püha vett. Sellega said noored ametlikult laagrilised. Pärast ööhäiret oli noortel paar tundi aega magada. Kui kõik uuesti üleväl olid, hakati valmistama mõttetaluks. Mõttetalu teemadeks olid haridus, turvalisus ja keskkond. Laagrilised said mõttetalgute raames pakkuda välja lahendusi, et muuta Väike-Maarja valda paremaks elu- ja õppekohaks. Kui mõtted mõeldud, oli aeg orienteeru-

misvõistluseks. Selle raames olid paika pandud erinevad punktid, kus noored pidid lahendama eelnevatel päevadel saadud teadmistega seotud ülesandeid. Näiteks pidid nad mõtlema välja enda ideaalprojekti, tegema näitemängu hädaabi kutsumisest ning aja peale panema kokku telgi. Peale orienteerumist toimus kuldvillak, seejärel auhinagala ning kokkuvõtete tegemine.

Väike-Maarja valla noortevolikogu soovib tänada kõiki osalejaid, korraldajaid, töötubade läbiviijaid, laagri juhendajaid ning toetajaid! Väga lahe oli näha nii innukaid ja aktiivseid noori, kes veetsid aega üheskoos nutimaailmast eemal.

Maris Praats

Väike-Maarja valla noortevolikogu esimees

Väike-Maarja valla malev oli seiklusterohke

Väike-Maarja valla malev, mille eesmärgiks oli peale tööharjumuste kujundamise pakkuda noortele ka lõbusat vaba aja veetmise võimalust, esimene vahetus toimus juunis ja teine augustis ning kokku osales malevas 63 noort vanuses 13-17 aastat. Piirkondi oli kokku neli: Väike-Maarja, Rakke, Simuna ning Kiltsi.

Malevas osalevad noored allkirjastasid enne tööle asumist töölepingu ning tutvusid tööhutusnõuetega. Samuti läbisid kõik maleva noored karjääriplaneerimise koolituse, mida viis läbi töötukassa ning esmaabi koolituse, mille juhendajaks oli Timo Kalter.

Suur tänu ettevõtjatele Lea Kurvits ja Kaur Salus, kes pakkusid noortele mitmekülgset ja huvitavat tööd. On väga innustav, kui noored saavad osa sellest, kuidas päriselt inimesed omale leiva lauade teenivad. Ootame uuel malevasuvel rohkem ettevõtjaid, kes noortele töövõimalust loovad, sest noored on väga usinad, kui nad saavad olla abiks oma kodukohas. Ettevõtjad jäid noortega väga rahule.

Samuti olid rahul nii Simuna kui ka Väike-Maarja kalmistute ja kirikutega seotud inimesed. Nelja nädalaga suutsid noored uskumatult palju saavutada.

Ja siis jõuame Väike-Maarja lasteaiamänguväljakuteni. Need olid väga väsinud olekuga, kuid maleva noored löid

mänguväljakud lausa särama. Usun, et ka kõik kohalikud inimesed on seda märganud ja tunnevad samasugust rõõmu nagu noored ise oma tehtud tööst.

Noored olid tublid abilised ka Simuna koolis ja Rakke muuseumis. Samuti korraldati mitmed Rakke haljasalad.

Noortele pakuti mõlema vahetuse lõpus võimalus veeta mõnus päev Kiviõli seikluspargis. Seal said nad ronida, paa-diga sõita, trikiratastega trikitada ja kardiga kiirelt mäest alla vuhiseda. Noortele Kiviõli seikluspark meeldis väga.

Maleva tegemisi aitas ellu viia AS Põlluravale kirjutatud projektist saadud 2000 eurot ja Eesti Noorsootöö Keskusele kirjutatud projektist saadud

6000 eurot, tänu millele saime käia veel Emumäel piknikku pidamas, Porkunis paemuseumiga tutvumas ja Rakvere politseimuuseumis eriuksuse õppeprogrammis osalemas. Samuti toimus maleva lõpus noortele suunatud Väike-Maarja valla noortevolikogu ja noortekeskuste ühislaager „Turvalisus meie ümber“.

Väike-Maarja valla noortekeskus tänab kõik maleva noori ja malevaga seotud inimesi, nii rühmajuhendajaid kui ka noortele töö pakkujaid. Oli väga tegus maleva suvi!

Liselle Tombak

Maleva II vahetus Emumäel grillimas. Foto Sandra Laas

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

14. oktoober alates 10.00

RAKKE

KULTUURIKESKUSES

Etteregistreerimine

tel 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prilliosjale TASUTA!

Huvitegevusvõimalused Simuna rahvamajas hooajal 2019/2020

Ringi nimi	Kellele	Aeg	Juhendaja	Kontakt
Segaansambel (vanem aste)	6.-8. klass	E 15.00	Angela Raik	5560 1915 angela.raik@mail.ee
Naisrühm Simone	Nii noortele kui soliidsemas eas naistele	E 19.00	Auli Kadastik	5558 3566 aulikadastik@gmail.com
Eakate naisrühm „Tüdrukud“	Eakamatele daamidele	T 12.30	Auli Kadastik	5558 3566 aulikadastik@gmail.com
Laulusolistid	Koolieelikutele ja põhikooli õpilastele	T 11.00 T 16.00	Angela Raik	5560 1915 angela.raik@mail.ee
Simuna Kapell	igas eas rahvamuusikutele	T 18.00	Eve Sarnet	501 1327 eve.sarnet@mail.ee
Mudilaste ansambel	1.-3. klass	K 13.00	Angela Raik	5560 1915 angela.raik@mail.ee
Line-tantsurühm „LustiLine“	Noortele ja keskealistele naistele	K 18.30	Tiia Lepp	5598 1651 tiia.lepp@mail.ee
Tütarlaste ansambel	5.-8. klass	N 15.45	Angela Raik	5560 1915 angela.raik@mail.ee
Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi näitering „Vesi Peale“	igas eas huvilistele	N 17.00	Maie Rand	5647 1100 maierand@hotmail.ee
Zumba	igas eas tantsuhuvilistele	P 16.00	Kätlyn Eliste	5562 4125 katlyn.eliste@gmail.com
Segarühm „Simuna Segased“	Noorematele ja keskealistele tantsuhuvilistele	P 19.00	Auli Kadastik	5558 3566 aulikadastik@gmail.com
Naisteklubi	igas eas naistele		Mary Tammet	514 3011 marytammet@gmail.com
Eakate klubi „Elurõõm“	kõigile eakatele		Jüri Kalvet	323 7362 jyrka1936@hotmail.ee

Uuel hooajal alustavad ringid alljärgnevalt: lasteringid – 16. septembril; zumba – 22. septembril; eakate tantsurühm „Tüdrukud“ – 24. septembril, segarühm „Simuna Segased“ – 29. septembril; naisrühm „Simone“ – 30. septembril, Simuna Kapell – 1. oktoobril, line-tantsurühm „LustiLine“ – 2. oktoobril, näitering „Vesi Peale“ – 10. oktoobril.

Auli Kadastik

Simuna rahvamaja juhataja

Tegevused Väike-Maarja seltsimajas 2019/2020

Tantsustuudio Alima (idamaised tantsud) – juhendaja Epp Kaljos, neljapäeval kell 17.30. Info Epp Kaljos tel 55638128, epp.kaljos@mail.ee.

Näitering – juhendaja/lavastaja Erik Ruus, kolmapäeval kell 18.30. Info seltsimaja@v-maarja.ee, tel 326 1837, 5302 4437.

Daamide võimlemine – juhendaja Anneli Kesküla, neljapäeviti (kellaeg selgub lähiajal). Info seltsimaja@v-maarja.ee, tel. 326 1837, 5302 4437.

Seltskonnatantsu rühm – juhendaja Ene Saaber, päev ja aeg selgub lähiajal. Info seltsimaja@v-maarja.ee, tel. 326 1837, 5302 4437.

Noorte bänd – juhendaja Taavi Taar, esmaspäeviti.

Perepäev – juhendaja Kristel Lehtme, korra kuus. Info seltsimaja@v-maarja.ee, tel 326 1837, 5302 4437.

Kiltsi laulu- ja tantsuring – juhendab Merike Hövelson, alustab oktoobrist. Info seltsimaja@v-maarja.ee, tel 326 1837, 5302 4437.

Härmalõnga naisansambel – juhendaja Valve Libene. Info seltsimaja@v-maarja.ee, tel. 326 1837, 5302 4437.

Kõikide ringide kohta võib julgelt ühendust võtta ja küsida. Uusi liikmeid ootavad nii mõnedki ringijuhid. Täpsem info Väike-Maarja seltsimajas ja telefonil 326 1837, 5302 4437.

Väike-Maarja seltsimaja ootab oma ridadesse ka kunstiringi juhendajat nii suurtele kui ka väikestele. Võta julgelt ühendust, kui sul on soov kunstiringi juhendada!

Terje Künnik

Väike-Maarja seltsimaja juhataja

Sündmused

16. september kell 11.00 doonoripäev Väike-Maarja seltsimajas.

16. september kell 19.00 film „Tõde ja õigus“ Väike-Maarja seltsimajas. Pilet 5€, sooduspilet 3,50.

17. september kell 10.00 Esmaabi väljaõppe- ja täiendkoolitus Väike-Maarja raamatukogus. Vajalik registreerumine, sest kohtade arv on piiratud. Info ja registreerumine telefonil 5304 1150.

19. september kell 18.00 Seriaalivaba õhtu 5. hooaeg vol I Ebavere tervisespordikeskuses.

22. september kell 10.00 talutoidupäev ja sügislaul Väike-Maarja seltsimajas. Ootame teie maitsevaid hoidiseid ja retsepte, mille hulgast valitakse välja parim. Toimub ka nunnukonkurss, kuhu saab tuua oma imelisi ja huvitavaid aiasaadusi vaatamiseks. Laadale saab registreerida: seltsimaja@v-maarja.ee või 326 1837. Laada kohta saab rohkem infot Väike-Maarja Põllumeeste Seltsilt tel 372 5660 6357 või vmps@vmps.ee.

22. september kell 16.00 kinopäev Rakke kultuurikeskuses. Kogupere seiklusfilm „Minu kaelkirjak“.

Piletid hinnaga: 4.- ja 3,50, perepilet 10.-.

23. september kell 8.00 Väike-Maarja Gümnaasiumi konverents Väike-Maarja seltsimajas. Infot küsi Helina Lükk, tel. 5682 2211.

28. september kell 11.00 maale elamise päev Väike-Maarjas. Väike-Maarja vald osaleb üle-eestilises algatuses „Maal elamise päev“. See on päev, mis kutsub inimesi maale elama, hülgama linnamelu ja uudistama, mida maaelul on pakkuda. Tegemist on külastuspäevaga, mille fookuses on elukeskkond maal koos seal toimivate teenuste, seltsitegevuse, vaba aja võimaluste, töökohtadega ning pakutavate elukohtadega. Ühise ajaperioodi sees on avatud külastajatele koolid, lasteaed, tervisekeskus, noortekekus, raamatukogu, seltsimaja (huviringid), spordihoone, mudelihall, muuseum, OÜ Ebavere Graanul ja Väike-Maarja talturg.

28. september kell 11.00 Väike-Maarja spordihoone sünnipäevatuuri võrkpallis Väike-Maarja spordihoones.

30. september kell 18.00 Väike-Maarja valla mälumängusarja I voor Väike-Maarja muuseumis. Mälumängusari kuni 3 liikmelistele võistkondadele. Kokku 7 vooru. Toimub iga kuu viimasel esmaspäeval.

1. oktoobril kell 13.00 eakate päeva

kontsert Rakke kultuurikeskuses, külas Anne Velli. Info tel 5569 2792.

3. oktoober kell 19.00 õpetajate päeva pidulik aktus Väike-Maarja seltsimajas. Väike-Maarja valla haridustöötajate pidulik kontsertaktus. Osalemine kutsetega. Info Aare Treial, tel 506 5421.

6. oktoober kell 13.00 klubi „Härmalõng“ pidu Väike-Maarja seltsimajas.

7. oktoober kell 19.00 film „Üksarvik“ Väike-Maarja seltsimajas. Pilet 5€, sooduspilet 3,50.

14. oktoober kell 10.00 silmade kontroll ja prillide müük Rakke kultuurikeskuses. Etteregistreerimine tel 532 32454.

16. oktoober kell 13.00 Rakke päevakeskuses eakate üritus. Info tel 5569 2792.

17. oktoober kell 18.00 Seriaalivaba õhtu 5. hooaeg vol 2 Ebavere tervisespordikeskuses.

20. oktoober kell 16.00 kinopäev Rakke kultuurikeskuses. Animafilm „Kaptan Morten lollide laeval“.

Piletid hinnaga: 4.- ja 3,50, perepilet 10.-

20. oktoober kell 17.30 film „Johannes Pääsukese tõeline elu“ Rakke kultuurikeskuses. Piletid hinnaga 4,50 ja 3,50.

Rakke kultuurikeskuses algab sünnipäevahõnguline aasta

Rakke Kultuurikeskuses algamas uus hooaeg – sünnipäevahõnguline – 30 tegevusaastat selles majas, mis kohe-kohe multifunktsionaalseks ehitatakse polegi vähe.

On hää meel, et meil on energilised ringijuhid, kes oma energiat ka teistega jagavad – Riina Gull, Liia Alling, Helen Potman – rahvatantsuringid ja eakate tantsurühm, kes ka sellel sügisel 25 tegevusaastat oma sünnipäevaga tähistab – jäävad tegutsema ka sellel hooajal.

Lauluringid lastele ja natuke suurematele on ka juba kohe-kohe alustamas. Lauluharjutusi kultuurikeskuses ja raamatukogus veab Rene Põllumaa.

Juba suveperioodil alustas meie majas võimlemine ja meiega tegeleb treener Luca. Septembrist tuleb juurde ka kardiotreening. Olge aktiivsed, tulge võimlema igal kolmapäeval.

Reede õhtupoolikul juba mitmendat aastat toimumas joogatunnid Ivi Lõometsa juhendamisel. Tulge vaatama ja ühinege joogatajatega.

Laste šotutantsukool alustab oktoobrist, nooremad ja vanemad tantsu-

lapsed on oodatud meie majja põnevaid tantsusamme seadma.

Mõned ringid ootavad veel juhendajatega läbirääkimist. Kui kõik selge, siis anname ka nendest teada.

Samuti jätkuvad ka erivevad üritused (jälgige reklaame) Rakke päevakeskuses: septembris kohtumine Anu Jonuksiga, Eakate Päeval ootame külla Anne Velli, Hooaja alguse Pidul, mille piletid juba eelmüügis, koos Anneli Otti ja Rein Kontoni tantsu saatel. Hingepäeval toimub Ao kabelikontsert, novembri viimasel päeval peame koos tantsurühma „Kadakane“ 25. sünnipäevapidu. Detsembrikuus traditsioonilised I adventituled süütamine, jõululaat, eakate jõululõuna, koduste laste jõulupidu ja aastalõpupidu.

Valla kultuuriasutused teevad tiheidalt koostööd, teeme reklaami ja kõike meie üritustele olete oodatud!

Rene Põllumaa

Rakke kultuurikeskuse juhataja

Väike-Maarja Hooldekodu

(Ravi I, I korrus)

päevakeskuse kaudu on võimalik tellida Inkotoa pakutavaid

URIINIPIDAMATUSE ABIVAHENDEID:

- naha- ja haavahooldusvahendid,
- imavad aluslinad, • mähkmed jm.

Isikliku abivahendi kaardi olemasolul kaup 40% soodsamalt.

Tellitud tooted tuuakse kohale **11. oktoobril kell 9.00 – 12.00.**

Tellimiseks ja infoks helistada telefonidel **326 1345** või **5656 4959**

Simuna spordihoones (I korrusel, osavalla ruumis)

saab tellitud tooted kätte **11.oktoobril kell 12.30**

Tellimiseks ja infoks helistada tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

Rakkes, Simuna tee 10

saab tellitud tooted kätte **11. oktoobril kell 14.00**

Tellimiseks ja infoks helistada; tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

Pandivere Pansionis, Mõisa, Vao küla

saab tellitud tooted kätte **11. oktoobril kell 14.30**

Tellimiseks ja infoks helistada tel **5343 9837**; e-post: t.ulle@inkotuba.ee

NB! Abivahendi soovist etteatamine vähemalt 5 tööpäeva varem!

Ettevõtlikonverents

RAAMIST VÄLJA

9. oktoobril Ulvi mõisas

11.00 Saame kokku

11.15 Nele Rogenbaum -
EDULUGU 'FEILIMISE' VÖTMES

12.00 Heidi Solba -
JULGED IDEED - PIIRIDETA
ETTEVÖTLIKKUS

13.15 Täidame kõhtu

14.00 Berit Soosaar -
ENESEARENG

14.20 SharpLife -
DIGITURUNDUSE GURUD,
KES INSPIREERIVAD SINU KIRE
PÕÖRAMIST ELUSTILIKS JA
SISSETULEKU ALLIKAKS

16.00 Juba läbi!

Registreerimine:
venmtu@gmail.com või telefonil **5514519**

Osalustasu 7€

Teadaanne Rakke kooli 4.-9. klassi õpilastele...

Pihlakate punastades suvesooja haihtudes näeme nõõki nädalakese, teeme tööd tööselt, päevas tegusa tunnikese kere kestvust kergitamaks tühja tähtja tolknemata toimetame tervistades.

Tulge tütreid töötamaie jõudu mööda omal jalal, perepojad plagamaie ringiratast lidudes rabelema raja peale, kambakesti kapatelles tublilt teeda tallamisi kilomeetreid kasvatama.

Pärast päevi paterdamist värbamaksi vaimu värskest, lustinuna liikumisest, rassimisest rammestuna mindud maada kokku mõõtes leidnud usu enda sisse tehtud taaka tunnustelles rõõmustame rahulolus.

Viies üle-euroopaline spordinädal peetakse Rakke koolis 23.-27. septembrini 2019. Meie koolis tähendab see viiel järjestikkusel päeval igal õhtul tunni vältel meetrite kogumist. Ürituse populaarsus läbi nelja eelneva aasta on järjepidevalt suurenenud. Eelmisel aastal oli osalusprotsent maksimaalselt osaleda saanud õpilaste hulgest 88%. Kas sajaprotsendilise osalemise saavutamine on võimalik (iga 4.-9. klassi õpilane käib vähemalt ühel päeval liikumas)? Lisaks ootavad vastust küsimused: kas keegi lööb üle Markus Ambose rekordi (56450 m) individuaalarvestuses, kes võidab klasside arvestuses ja kas alistatakse eelmise aasta võiduklassi (9. klass) tagajärg? Ootan sellelgi kooliaastal Rakke kooli personali ja 4.-9. klassi õpilaste agarat osavõttu spordinädalast!

Õpetaja **Janar Rückenberg**

Maadlusuudised

Laupäeval 24. augustil Rakvere spordihoones toimunud Eesti meistri- ja võistlustel sumos saavutasid Väike-Maarja rahvaspordiklubi noormaadlejad järgnevad kohad:

Kuni 14-aastaste vanuste rühmas:

Virgo Raja 1. koht
Astor Argos 1. koht
Anu-Liis Raudsepp 2. koht

Kuni 16-aastaste rühmas:

Joel Visnapuu 1. koht
Kristjan Jaago 2. koht
Jonete Visnapuu 1. koht ja 3. koht absoluutkaalus

Eva-Maria Raudsepp 1. koht ja 2. koht absoluutkaalus

Merilin Pruul 1. koht

Kuni 18-aastaste rühmas:

Jonete Visnapuu 1. koht
Eva-Maria Raudsepp 1. koht
Merilin Pruul 3. koht

Meeskondade arvestuse saavutamine 3. koha

Väike-Maarja rahvaspordiklubi noormaadleja Eva-Maria Raudsepp osales Poolas Krotoszyn, 9-11. augustil sumo võistlusel "EUROPE SUMO CUP 2019" (Qualification for The World Games 2021).

Eva-Maria osales naiste vanuserühmas ja -60kg kaalu kategooria ning saavutas 1. koha.

Lembit Kalter

Jõu katsumine Rakvere spordihoones. Foto erakogu

Eva-Maria Raudsepp pjedestaalil. Foto erakogu

Me kõik jääme vanaks...

...aga teeme ikkagi. Teeme nii, nagu jaksame, sest kui ei tee, siis ei jõua üldse. Kes teeb, see jõuab! Just selist suhtumist läbi eatu eneseületamise aate propageerimise viljeleb laupäeval, 24. augustil 2019. aastal toimunud kergejõustiku seitsmepäevade võistlus "Rückenbergide memoriaal".

Kooskäimine toimus Rakke kooli staadionil seitsmendat korda. Võistlusaladeks olid: 100 m jooks, kaugushüpe, 200 m jooks, kuulitõuge, 400 m jooks, kettaheide ja 800 m jooks. Ennast ületama astus 13 vaprat vanusevahemikus 15-40 aastat. Selle aasta võistluse muudab eriliseks mitmete uute üritajate tulemine meie kokkusaamisele. Erinevatel aladel parandati isiklikke rekordeid ja sai näha muljetavalda sooritusi. Tõstaksin esile Taavi Veelmaa 100 m jooksu tagajärje 11,99. Seejuures ei tohi unustada tingimusi, milles selline kiirus on saavutatud: vana ja päevi näinud pehme kruusakattega staadion. Võimas oli ka Alar Kuke 800 m jooksus tehtud 2,33,61, mis jääb loomulikult maha spetsialiseerunud sportlaste tulemustest, kuid sellegi soorituse puhul ei või unustada, et tegemist 90 kg-se tugeva mehemürakaga, mitte 70 kg-se elukutselise keskmajaajoojajaga. Kuna sellel võistlusel osalevad tavalised inimesed mitte elukutselised kergejõustiklased (ehkki mõnigi võistleja on oma põhilial kōva tegija või lihtsalt aktiivne tervisesportlane), siis teebki head meelt, kui 100 m ajad algavad 12-ga, kaugushü-

pes küünditakse kaugusteni 5+ meetrit ja kuuli lennud ületavad 10 meetri piiri. Kokkuvõttes on igaühel oma eesmärgid ja orientiirid, millega rinda pistetakse ning see ongi kõige tähtsam. Kes tahab üldarvestuses võita, kes sihivad esikolmik, kes soovivad oma eelmise aasta punktisummat parandada, kes jahib rekordiparandust mõnel üksikul alal, kellel on sportlik "kanakitkumine" mõne sõbraga jne. Mugavustsoonist tulid välja astuma Taavi Veelmaa, Mikk Altermann, Kristjan Rammu, Kaarel Alupere, Erki Põldmaa, Alar Kukk, Silvar Rückenberg, Janar Rückenberg,

Esikolmik – Taavi Veelmaa, Mikk Altermann ja Kristjan Rammu.

Memoriaal 2019. Foto Janar Rückenberg

Eva Rückenberg, Krisette Juur, Rain Harjo, Jaanus Jalajas ja Pauri Pedo. Selle aasta memoriaali võitis Rakke oma poeg ja meie koolist surnud Taavi Veelmaa (3302 punkti). Teise koha sai samuti minu oma endine õpilane Mikk Altermann (2950 punkti) ja kolmandaks platseerus Rakke juurtega külaline pealinnast, Kristjan Rammu (2936 punkti). Peakohtunikuna ja joo-nealuse võistlejana tegin ka ise kaasa. Teeb head meelt, et noorte meestega

kannatab veel konkureerida küll ja edukalt. Ma tänan inimesi, kes löid abivõimalikult käed külge ja tegid väga head kohtunikutööd. Aitäh Helena Veelmaa, Jaanus Liivamägi, Taavi Merisalu ja Andrus Ala. Tänu Kristjan Juurele vahva pildimaterjali eest. Kohtumiseni järmisel aastal!

Janar Rückenberg

Viru maleva aastapäevale pühendatud maastikujoos
VIRU VÄLE 2019
toimub 26.10.2019
Ebarevere Tervisespordikeskuses
Start antakse kell 12.00

Võistlus toimub paaristatejoosuna
Leia kaaslane ja registreeru janek.levin@kaitseliit.ee kuni 17.10.2019

Studio Alima annab teada:

Tantsutreeningud Väike-Maarja Seltsimajas NELJAPÄEVITI KELL 17.30

Oodatud jätkuvalt kõik huvilised igas vanuses ja kehavormides nii algajad, oskajad kui taasalustajad!!

Alustame 26.septembril!

Tule ise ja võta sõbranna ka kaasa 😊

Info: Epp 55638128, epp.kaljos@mail.ee

Erametsakonsulent Aadu Raudla võtab metsaomanikke vastu Väike-Maarja vallamajas üle nädala neljapäeviti kell 10 - 12.

Vastuvõtupäevad 19. septembril; 3. 17. ja 31. oktoobril; 14. ja 28. novembril; 12. detsembril.

Oodatud on kõik metsaomanikud metsandust puudutavate probleemidega (metsa uuendamine, hooldamine, raied, erametsaomanikele makstavad toetused).

Erametsaomanike nõustamine on riigi poolt toetatav. Kuni kolme tunnise nõustamise eest ei pea metsaomanik maksma (va transpordikulud, juhul kui on vaja käia metsas).

Tel 524 8963; e-post aadu.raudla@gmail.com

Telefoni ja meili teel võib pöörduda teile sobival ajal.

Osalustasu 4€

ZUMBA

ZUMBA Kätlyniga Simuna Rahvamajas 22.sept kell 16:00

Olete kõik oodatud!

MINAPILDI kujunemine
21. sept kell 11.00-14.00
Kuidas kiitus võib minapilti mõjutada. Miks kiitus alati ei motiveeri paremaks saamise teel. Kuidas ennast ise motiveerida.

SUHTED ja sõltuvused
19. okt kell 11.00-14.00
Kuidas saada paremaks suhtesõltlaseks? Kas ekraan toetab või takistab päris suhtlust?

KONFLIKTIS on võimalus
16. nov kell 11.00-14.00
Kuidas konflikte enda kasuks pöörata. Kas konflikt tähendab armastuse puudumist? Kuidas konfliktid aitavad iseendaks saada.

MINA SINA MEIE

seminaride sari

Registreeri seminaridele oxana@rakverevald.ee või Facebookis Lääne-Virumaa Noorte Tugila

Seminariid toimuvad Sõmeru Noortekeskuses, Tiigi tn 2, Sõmeru
Hommikuid äratav erapedagoog ja koolitaja Pille Kriisa

VARJUD

ARLET PALMISTE
Toestsündinud lool põhinev traagiline armastuslugu

VARJUD

Udriku mõisa aida pööningul
10./11./12./13. okt.
19.00

Lavastaja: Tiit Alto
Muusikaline kujundus: Untsakad
Lavakujundus: Riina Vanhanen
Peaosades:
Liis Haab ja Jaanus Nuutre
Kaasa teevad:
Aire Pitk, Merike Kernu, Aavo Soots,
Vello Kukk, Robin Täpp, Tiit Kaljumäe,
Artur Part, Arabella Strazdin
ja Elsa Triin Raidla

Piletid: www.silverticket.ee
Info: 53 475 723, piibeteater@gmail.com

LIISA PULK & HENRIK KALMET
STARTUPKOMMOODIAS

ÜKSSARVIK

KÕIK UNISTAVAD MILJARDIST

Väike-Maarja Seltsimajas

7.oktoobril, kell 19.00

Pilet 5€, sooduspilet 3,50€

KINODES 13. SEPTEMBRIST
TALLINN.COM VAATAFILME.EE
Info: seltsimaja@v-maarja.ee, tel. 326 1837

RAKKE HOIDIS 2019

OOTAME 27. SEPTEMBRIKS RAKKE RAAMATUKOGUSSE VÄLJANÄITUSEKS HOIDISEID!

Tuua võib kompotte, salateid, moose ja muid põnevaid hoidiseid!
16. oktoobril kell 13.00 toimub hoidiste degusteerimine ja Tunnuskirjade jagamine!

Tule kindlasti ja osale põneval üritusel!
Info telefonilt 5569 2792

Müüa Triigis kauplus.

Vabaneb 1. oktoobril.
Võimalik muuta eramuks.
Kruut 3442 m², põhikorrus 196 m²,
kelder 46 m², uus katus.
Omanikult tel +372 529 0255

Raimo Aasa ja Mati Michelise rändnäituse "Häirekell karikatuurides" avamine

pühapäeval, 29. septembril 2019 kell 13.00
Simuna Rahvamajas

Pea kahekümne aastase tutvuse jooksul oleme üheskoos korraldanud poolsada kultuurisündmust spordiüritustest näitusteni ja tantsuõhtutest kontsertiteni. Meie karikatuuride rändnäitus „Häirekell karikatuurides“ sai alguse novembris 2014 Sindis ning olnud vaatamiseks väljas erinevates kultuuriasutustes Pärnus, Keilas, Raplas, Vändras ja Tallinnas. Igal korral lisandusid mõned uued tööd – nii kandis näitus endaga kaasas pidevat värskust.

Me mõlemad armastame Eestimaad ja seepärast joonistame nii mõnegi pilapildi suure südamevaluga. Karikatuurid sünnivad hetkedel kui tunne, et meil on midagi öelda.

Ikka head naljasoont soovides! Raimo Aas ja Mati Michelis

Näitus jääb rahvamajas avatuks 25. oktoobrini 2019

5. OKTOOBRI 2019
RAKKE HARIDUSE SELTS 105

13.00 MUUSEUMITUND RAKKE MUUSEUMIS
14.00 RONGKÄIK RAKKE SELTSIMAJA MÄLESTUSKIVI JUURDE
15.00 AASTAPÄEVAPIDU RAKKE KULTUURIKESKUSES

ESINEVAD: □ KÜLALISSELTSIDE ESINDAJAD
□ HARIDUSSELTSI REGILAULURÜHM
□ SELTSI NÄITETRUPP

AVATUD SELTSI NAISTE KÄSITÖÖDE NÄITUS LOTERII
TANTSUKS MÄNGIB MUUGA KAPELL

PÄÄSE: ANNETUS - KÕIGILE ANNETAJATELE RAAMAT "RAKKE HARIDUSSELTSI SADA AASTARINGI"

21. SEPT 2019
PÜHAPÄEVAKOOLI
ALGUSPIDU
KELL 11.30
VÄIKE-MAARJA
KIRIKU PASTORAADIS
Tamme 3

OOTAME LAPSI, EMASID JA ISASID, VANAEMASID JA VANASASID VAHVALE KOOGIPEOLE, ET KOOS MEISTERDADA, MÄNGIDA NING ÕPPIDA PIIBLILUGUSID.
ÕPETAJAD: KAJA, MILVI JA TIINA
TEL: 58050793

Korstnapühkija.
Tel 5560 4046
(Ahjukoda OÜ)

Ööpiku Agro OÜ
võtab rendile põllu- ja rohumaad.
Sobivad ka väikesed maatükid. Kehtiv rendileping ei ole takistuseks, sõlmin ka lepinguid ette.
Lisainfo oopikuagro@gmail.com või tel 5557 0903 Carl.

Väike-Maarja vallavalitsus pakub tööd õpilase tugiisikule.
Info Aare Treial, tel 329 5757.
Ene Kinks 329 5761.

Koguduste teated

Väike-Maarja kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 13.00. SEPTEMBER

15. september – jumalateenistus. Teenib diakon Juhann Rumm.
21. september – alustab pühapäevakool.
22. september – jumalateenistus. Teenib diakon Juhann Rumm.
29. september – jumalateenistus. Teenib diakon Juhann Rumm.

OKTOOBER

Oktoobris jätkub osaduring ja algab piiblikoos.

6. oktoober – jumalateenistus. Teenib diakon Juhann Rumm.
13. oktoober – jumalateenistus. Teenib diakon Juhann Rumm.
20. oktoober – missa. Teenib õpetaja Tauno Toompuu.
27. oktoober – jumalateenistus. Teenib diakon Juhann Rumm.

Kogudust teenib hooldajaõpetajana Tauno Toompuu. Tel 529 0651, e-post: tauno.toompuu@eelk.ee. Diakon Juhann Rumm. Tel 5345 0943.

EELK Väike-Maarja koguduse aadress: Tamme 3 46202 Väike-Maarja internetis: <http://www.eelk.ee/vaike-maarja/>
EELK Väike-Maarja koguduse annetusarve nr Swedbankis on EE65220001120247658

Avispea kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30.

Koguduse pastor on Eerek Preisfreund. Tel 323 5450; 524 1982, e-post: avispea@ekkliesia.ee
Avispea Vabakoguduse aadress: Avispea küla, 46208 Väike-Maarja vald, Lääne-Virumaa
Koguduse veebileht: <http://avispeakogudus.wixsite.com/kogudus>

Eesti EKB Koguduste Liidu Avispea Vabakogudus 10502002423005

Simuna kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 11.00.

Koguduse õpetaja on Enn Salveste.

EELK Simuna koguduse aadress: Allika 3, 46401 Simuna
Tel 5345 3967 või tel/fax 332 8021, e-post: enn.salveste@eelk.ee

EELK Simuna ja Juuda koguduse arvelduskonto annetuste tarvis on: Swedbank IBAN: EE85220001120184054

Rakke kogudus

Jumalateenistused pühapäeviti kell 14.00 Oru 6-2 (endine Oru pood).

EELK Rakke Koguduse aadress: Oru 6, 46301 Rakke
Kogudust juhatab diakoniss Tiina Teppo.
Tel 5623 1313, e-post: rakke.kogudus@gmail.com
Koguduse veebileht: <http://rakkekogudus.weebly.com/>

Annetused: EELK Rakke Kogudus EE432200221044564569 Swedbank

Kalmistumeistrite kontaktandmed:

Väike-Maarjas – Ruth Palmiste, tel 516 1809;
Simunas – Mirjam Kesküla, tel 524 7944;
Aos – Aili Uustalu, tel 524 6501.

TÄNU!

Väike-Maarja valla kogudus tänab vallavalitsust toetuse eest kiriku lahtihoidmise tarvis laupäeviti ja pühapäeviti "Teeliste kirik" raames.

TÄNU Katariinale!

24. augustil käisime Väike-Maarja kirikus. Meid võttis vastu lahke ja sõbralik noor neiu, kes tegi meile kirikus põhjaliku ekskursiooni. Rääkis väga huvitavaid kiriku ajaloost, vitraazidest, altarimaalist jpm.
Palun andke talle edasi meie südamlilik tänu!

Austusega
Tiina ja Kalle Mihkels Tallinnast

Väike-Maarja Valla Infolehe väljaandja:

Väike-Maarja Vallavalitsus,
Pikk 7, 46202 Väike-Maarja,
tel 329 5750, www.v-maarja.ee

Toimetaja: Kristel Kitsing

Toimetuse kolleegium:

Kirke Tobreluts, Edgar Tammus, Siiri Kanarbik,
Annika Aasa, Kristel Lehtme.
Kaastööd ja teated palume saata hiljemalt

30. kuupäevaks e-posti aadressil:
kristel.kitsing@v-maarja.ee, tel 329 5759.

Toimetus võib tekste lühendada.

Toimetus ei vastuta reklaamide sisu eest.

Trükitud:

Trükikoda TRÜKIS AS,

Pargi 27F, 41 537 Jõhvi.

Ilmub kord kuus, kuu lõpunädalal.

Tiraaž 2700 eksemplari.

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

Õnne tänasteks tegudeks,
õnne homseteks olemisteks,
õnne tuleviku toimetusteks!

Johanna Rotka – 7. augustil
Juuli Rästas – 9. augustil
Elenor Veevo – 11. augustil
Thristan Adonov – 11. augustil
Joosep Soo – 14. augustil
Cattalea Ademi – 14. augustil
Gert Rubizov – 18. augustil
Lyseth Pronin – 22. augustil
Erik Lillepärj – 23. augustil
Otto Kaevu – 2. septembril

Olge rõõmsad, terved ja tublid!

OÜ ESTEST PR OSTAB

metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215, 514 5215,
info@est-land.ee

Telli massöör firmasse või endale koju!

MER süvalihassidekudede massaaž.
Vabane lihaspingetest!
Täpsem info:
<https://lotusmassaaž.ee/>
Anti: 5323 9228

Müüa 2-toaline keskküttega korter

Rakkes Oru tn 2
tel 552 0370

Teostame hoonete lammutustöid, pakume nii osalist kui täielikku lammutust.

Info telefonil 5340 0697 või
e-post: joudeou@gmail.com

Soovin üürida korterit Väike-Maarjas, võiks olla 2-toaline, kuid vaatan ka teised pakkumised üle.

Tel. 5827 0366

Äntu Mõis OÜ RENDIB Väike-Maarja vallas põllumaid.

Kontakt: 523 0732;
lauri@antumois.ee

Äntu Mõis OÜ MÜÜB mahekanamune

argipäeviti kell 8-16.

Asume Äntu külas

Väike-Maarja vallas.

Tel 327 0206

Õnnitleme eakaid sünnipäevalapsi!

Üks päev kui pärl ta teiste seas
kord aastas särab igas eas

Oktoober

90

SINDONEN HILDA – 28. oktoobril

88

GEIDIK KALJO – 30. oktoobril

87

RIISPERE HILDA – 2. oktoobril

SALUMÄE LEIDA – 7. oktoobril

86

LEPIKSOO EINO – 11. oktoobril

SIKK VEERA – 14. oktoobril

MIDT HEINO – 22. oktoobril

KRAUSBERK HENN-REINO – 30. oktoobril

85

HEINPALU LOREIDA – 19. oktoobril

MITT LOREIDA – 20. oktoobril

HIEMÄE HELVI – 26. oktoobril

80

SEINILME – 2. oktoobril

KIVISAAR ELE – 9. oktoobril

KLEMENT MARE – 29. oktoobril

75

UUSMAA EEVI – 1. oktoobril

DENGO MALLE – 5. oktoobril

JÕESAAR EHA – 11. oktoobril

VAHTER TIIT – 15. oktoobril

ALANDI ENN – 24. oktoobril

70

VORONOV URMAS – 1. oktoobril

PISKARJEVA KULLA – 12. oktoobril

LEISSOO PAUL – 18. oktoobril

AAVIK SIRJE – 21. oktoobril

DEEDIN ELLEN – 27. oktoobril

HÄMARIK HELI – 31. oktoobril

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus

NB! Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema sünnipäevaõnnitlus, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Perearst Piret Metsa TEADE

Seoses nimistu suurenemisega võtsime tööle assistendi. Alates 1. septembrist 2019 töötab meil assistent Mare Markus, kes võtab vastu patsientide kõnesid **E; T; N; R** kell **8–12.00, K 10–14.00**.

Helistada võib retseptide pikendamiseks ja ka muudes küsimustes. Tema edastab info perearstile ja pereõele. Võimalusel vastab pereõde ka koheselt. Retseptide pikendamise soovi palume anda vähemalt 2 päeva varem.

Pereõde telefonitund on **igal tööpäeval kella 10.00–11.00**,
perearstil **T; K; N** kell **14.00–15.00**.

Kallid patsiendid! Palume võimalusel nendest aegadest kinni pidada!

Meeldivat koostööd soovides **perearst Piret Mets** ja **pereõde Ivika Meekler**

Perearst Mall Lepiksoo TEADE

Töökorralduslik muudatus praktilise töös.

Kuna väga olulise osa meie tööpäevast võtab vastamine telefonikõnedele ehk siis patsientide nõustamine ja krooniliste haiguste retseptipikendused, siis palume retsepte tellida võimalusel telefoni teel:

TEISIPÄEVAL 8.00-12.00

NELJAPÄEVAL 8.00-12.00

Sel ajal on üks öde vabastatud muust tööst praktilises ja vastab vaid telefonile ning teeb ka retseptid.

Jätakuvalt meeldivat koostööd soovides **Mall Lepiksoo**

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

Viru Arborist OÜ

- Ohtlike puude langetamine
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine

Gustav Aasumets

(kutsetunnistus 141998), tel 5919 2441

Reigo Alas

(kutsetunnistus 141999), tel 5800 1880

viruarborist@gmail.com

Mälestame

Ei võta sõnad leinavalu,
ei kuivata nad pisaraid...

Virve Lepiksoo
Eda Roots
Karl Kukk
Kalvi Karu
Aino Johansson
Valdek Elvest
Meri Hindrekus

22.06.1942 – 11.08.2019
28.10.1942 – 10.08.2019
04.02.1945 – 16.08.2019
01.10.1947 – 07.08.2019
05.01.1943 – 26.08.2019
27.12.1947 – 10.08.2019
01.01.1933 – 24.08.2019

